

Uj LA

Taxa postală plătită în numerar conform
aprobării Dir. Gen. PTT No. 157.012/1936

Lei

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9—11.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 181 (1327) sz. * Szerda, 1936 augusztus 12

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Szörnyű véfürdők Katalóniában

A spanyol kormány lemondott. — A felkelő csapatok elfoglalták a főváros kapuját

Moszkvai agitátorok utasítására megölték az amerikai konzult Barcelonában

Párizsból jelentik: A sevillai rádió bejelentette, hogy a nemzeti haderők erősen tartják állásaikat Madrid előtt.

Barcelonában teljes az anarchia. Az amerikai konzult megölték. Moszkvai agitátorok uszítják a marxistákat.

A római Szentszék erőlyesen tiltakozott a templomok és kolostorok felülása miatt.

Vatikánvárosból jelentik: Az *Osservatore Romano* bejelent, hogy a Szentszék erőlyesen tiltakozott Madridban a templomok és kolostorok elleni erőszakos cselekedetek miatt. A Szentszék már eddig is erőlyesen figyelmeztette a madridi kormányt, de mindenkor eredménytelenül. A Szentszék követelte, hogy a kormány vessen véget ezeknek a cselekedeteknek és nyilvánosan vonja felelősségre a gyilkosokat és szentségtörőket.

A lap végül felhívja a katolikus hívőket, imádkozzanak, hogy Spanyolországban újra fel-támadjon a béke és igazság.

Moszkva tervel Európa bolsevizálására.

Stockholmból jelentik: A *Nya Dagligt Allehanda* leleplezi a kommunista internacionálé európai csoportjának terveit, amelyek szerint előbb Barcelonában kiáltják ki a szovjet-uniót, majd Franciaországban, Belgiumban, Svájcban, Csehszlovákiában és Ausztriában kommunista fölkelést csinálnak, hogy az általános zürzavarban és fejtelenségben a szovjet végrehajthassa Európa teljes forradalmosításának tervét.

A spanyol kormány nem ura a helyzetnek.

Rómából jelentik: Félhivatalos körökben kijelentik, hogy Olaszország a meggyilkolt négy olasz alattvaló miatt nem küldött ultimátumot Spanyolországnak, mert nem akar háborút felidézni. Az olasz kormány csak a meggyilkolt hozzátartozók kártalanítását követelte.

A *Tribuna* ceutai külön tudósítója megállapítja, hogy az utolsó három hét mérlege erősen a fölkelők javára billen. A kormánycsapatok tiszték nélkül, csak fosztogatnak, gyilkolnak, de nem harcolnak. A kormány egyáltalában nem ura a helyzetnek.

Franko tábornok: Katonai parancsuralom lesz a rend helyreállításáig.

Lisszabomból jelentik: Franko tábornok ayilatkozott a *Reuter* munkatársának:

— Győzelmünk kivívása után — mondotta többek között — Spanyolországot testületi rendszer alapján fogjuk kormányozni, mint Olaszszágot, Portugáliát és Németországot. A hadseregnek a sebész szerepét szán-

tuk, aki arra szenteli munkásságát, hogy Spanyolország életét megmentse. A mütét formája a katonai parancsuralom, mely addig tart, míg szükség van rá. Győzelem esetén nem szándékszunk visszaállítani a trónt, csak az anarchiától akarjuk megmenteni az országot.

Párizsból jelentik: Az egyik francia hírszolgálati iroda jelentése szerint a madridi *Giral-kormány lemondott és Prieto, a mérsékelt szocialista irányzat vezére alakította meg az új kormányt.*

A kormányváltásról Madridból semmiféle jelentést nem adtak ki.

A polgárháboru egyre véresebbé válik.

A fölkelők hétfőn két nagyobb győzelmet értek el.

Egyiket a *Saragosa* birtokáért folytatott harcban aratták a *Guadarrama* hegyszorosban, ahol elfoglalták a Madridtól északra elterülő *Léon-hegycsúcsot, ami a főváros kapujának számít.* A másik győzelmet a sevillai rádió közölte hétfőn este az északi arcvonalról. Itt a fölkelőknek sikerült elfoglalniok *Santander várost és környékét.*

Hendaye jelentés szerint *San Sebastian vízműveit a fölkelők megszállva tartják s ezért a várost vízhiány fenyegeti.*

Gyilkolás és rablás Katalóniában.

Magánjelentések szerint a kormány uralma alatt álló területeken kegyetlen vérengzés folyik.

Barcelonában éjszakánként valóságos vérfürdő folyik. Azokat az egyéneket, akik ellen a legkisebb gyanu merül fel, hogy érzelmileg a fölkelőkhez huznak, ágyukból rángatják ki és a félreeső utcán minden előzetes bírói ítélkezés nélkül agyonlövik.

Két német csatahajó a spanyol partok felé indult.

Berlinből jelentik: A német kormány a spanyol eseményekre való tekintettel a „Kondor” és „Möwe” nevű cirkálókat a spanyol vizekre küldte.

Az Egyesült Államok hajórajt küld a spanyol vizekre.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök hétfőn hosszasan tanácskozott Swanson tengerészeti államtitkárral és Standley tengernaggyal. Megbeszélésük akörül forgott, hogy az Egyesült Államok egy hajórajt küldjön az európai vizekre a spanyol eseményekre való tekintettel. A madridi amerikai ügyvivő táviratot intézett az amerikai külügyi hivatalhoz és közölte, hogy a helyzet Madridban egyre válságosabb, a nagykövetség közelében folyton lövések dörögnek. Az amerikaiak egyrészt még idejében sikerült eltávolítani Madridból.

(Tudósításunk folytatása az 5-ik oldalon).

A spanyolországi kegyetlenkedések és az emberi jogok

A spanyolországi eseményekben újabb nagy fordulat, hogy a három hét óta tartó forradalmi állapotban immár a harmadik madridi kormány is lemondott, s helyébe a mérsékelt szocialisták vezetője, Pietro lépett a maga új kormányával. A spanyol köztársaságnak alaki törvényszerűségei szerint választott elnöke nevezte ki ezt az új kormányt, de se a három hét alatti hivatali elődjait, se most ezt a negyedik kormányt nem fogadja a nép parlamentje. A parlamentet messi határidőig elnapolták munkaképtelenség okából, illetve azért, mert lehetetlen a mai rendkívüli körülmények között dolgoznia.

Valóban, ennek a parlamentnek még összegyűlnie is lehetetlen, mert tagjainak szinte felérése menekülésre kényszerült vagy Madridból, vagy éppen az egész ország területéről. Menekülnie kellett a terror előtt, mely mindenütt uralkodik, ahol névlegesen a hivatalos kormány a hatalom. Az egész Spanyolországra ez az állapot a jellemző. A névleges hivatali hatalom egyáltalán nincs tényleges hatalomban sehol; se az úgynevezett kormányhű vidékeken, se ott, ahol a fölkelők kerültek fölüli. A „kormányhű” vidékeken is egy másik fölkelés az úr, a vörös szervezeteké. És még ezeket is azok a féktelenek licitálják túl, akik minden szervezeti alárendeltséget rossznak és minden törvényt törölni akarnak: az anarchisták.

A hivatalos kormány neve tulajdonképpen ezeknek a minden törvényt tagadó elemeknek a takarására való. Nincs és nem lehet tehát arról szó, hogy ez a látszatkormány a nemzetközi viszonyokban úgy jöhessen számba, mint komoly tényező. A nemzetközi viszonyok egyéb intézői, a többi államok kormányai ezt tudják is jól, s így hazugképűség volna fölük, hogy a spanyol kormányt „törvényessége” címén támogatassák. Spanyolországban ma nincs törvényes kormány, csak kétféle tényleges erő viszkodik egymással: egyik a nemzetközi bolsevizmushoz húzó tömegszervezet, másik a nemzeti erők összeszedését akaró katonai és polgári szervezkedés.

Viszont a világ közvéleményének ugynevezett baloldali része jobb ügyhöz méltó buzgalommal igyekszik elhítenni, hogy a mai folyton változó spanyol kormány ügyének a támogatása a törvényes és jogos hatalom melletti állásfoglalás. Ez a beállítás hazug és a jóhiszemű felfogások megcsalását akarja. Hiszen nyilvánvaló, hogy a spanyol ugynevezett „törvényes és jogos” kormány mögött a templomgyújtogatók, a védtelenekre törő gyilkosok és egyéb olyan felelőtlen elemek állanak, akiket még a francia szocialista lapok is „lumpen-proletariat”-nak, meggyőződéstelen, züllött csöcseléknek hívnak. Ezek tombolását tűrnie kell a névleges kormánynak, mert ez az egyetlen tömeg, amelyre még látszólag támaszkodhatik. Ha megrendszabályozná őket, akkor ellene fordulnának. Másrészt pedig a kormánytámogató marxista vezetők szilják is a tombolást abban a föltevésben, hogy ezzel a multbeli hagyományokhoz ragaszkodókat megrémíthetik, s egyúttal a mai polgári társadalomban az élet összes önbizalmát és eddigi megalapozásait megsemmisíthetik. A romokon aztán jöhet az új uralom, az öntudatos vöröseké, kik majd a „lumpen-proletariat”-ot is visszakergetik.

föld alá, csak előbb végezze el romboló munkáját.

Ez a romboló munka folyik most Spanyolországban az ugynevezett törvényes kormány támogatásának ürügye alatt. S ugyanezzel az ürüggyel a baloldali világhozvélemény csinálói elhallgatják, vagy mentetik a kegyetlenkedéseket, melyeket a templomgyújtogató gyilkos csőcselék elkövet. Azt hiszik az illető baloldaliak, hogy ez az elrémítő csőcselék nekik dolgozik. Ebben a föltevésben hallgat például az „Emberi Jogok Ligája” is, mely minden egyéb alkalomkor hevesen tiltakozik, ha jobboldali szélsőségek csak a keze ujját törlik is el valakinél. Spanyolországban pedig a „kormánytámogató” tömeg nem szemtől-szembe fordul harcban vitézkedik a fölkelőkkel, hanem inkább csak kegyetlenkedik védtelen emberekkel. kik a kezébe jutottak. Ez a kegyetlenkedés úgy látszik az „Emberi Jogok Ligája” szerint az emberi jogok körébe tartozik, ha abból a baloldali áramlatok hasznát meríthetnek.

Egy hollandiai nagy konzervatív lap, a *Dagblad* című Lisszabonon keresztül jelentést kapott Madridban időző külön tudósítójától. Madridból, tehát a névleges kormány legközelebbi közelségéből jön ez az értesítés, hogy milyen állapotok uralkodnak ottan. Vészbíró-ságok működnek, melyek tagjait a marxista szakszervezetek nevezik ki. A tudósító a kasszárnya közvetlen közelében lakik, s minden reggel hallja a kivégzések fegyverlövéseit. A kivégzettek neveit nem közli, hanem a lelőttek borzalmasan megcsontított hulláit közszemlére állítják, hogy megfélemlítést keltsenek. Hosszú sorokban százankint vonulnak el a hullapiac mellett azok, akik a kivégzettek között hozzátartozóikat keresik.

A miliciabeli rohamcsapatok 5. számú kasszárnnyájában a tudósító maga is átélt egy ilyen szomorú elvonulást. Egy magas fal tövében, melyen az odacsapott golyók nyomai is látszóttak, 42 hulla volt fölhalmozva. Többnyire tisztif uniformis, vagy papi ruha volt a holttesteken, de volt köztük női holttest is, teljesen lemezelenítve. A vér óriási töcsákban gyűlt össze a földön. A néma borzalommal elvonulók között asszonyok, anyák, nővérek, gyermekek voltak, kik a holtak között keresték a családi körből elhurcolt valamelyik hozzátartozójukat. Az öröknek, kik nagyon dűrva legények voltak, utasításuk volt, hogy a holttesteket kívánság szerint közelebből is megmutassák. Lábrugásokkal taszították ki az egyes testeket a hullahalomból. Vér, kifolyt belek, agyvelődarabok szakadtak ki a megöltékből. Megtörtént, — írja a tudósító, — hogy az áldozatok egy-egy hozzátartozója kétségbeesésében puszta ököllel rohant a hóhérokra. Az ilyen az örök azonnal

lelőtték.

A dánok legrégibb és legtekintélyesebb lapjában, a közel kétszázéves „Berlingske Tiden”-ben a kegyetlen hullahalmozás hasonló jelenetei vannak leírva Barcelonából, egy dán mérnök szemtanúsága alapján. Ő azonban még azt is látta, hogy papokat és apácákat hogyan dobtak elve a lángokba. Aztán holttesteket ástak ki a város urai, s vörös karszallagokkal ellátva, az utcán sorba állították. Közben a katalán kormány rádióállomásáról félóránként jött a közlés, hogy rend van és nyugalom mindenütt.

A holland és dán vallomások azert említjük fel itt, hogy ezek mégis olyan helyről valók, amelyek távolállanak a mai hatalmi viaskodásoktól. Semleges országok tárgyilagos tanúságtételei. De amikor elolvassuk ezeket, akkor igazat kell adnunk a westminsteri katolikus érsek nyilatkozatának is, melyet múlt hét végén tett a sajtó útján Spanyolország állapotáról. Az egyházfejedelem kifejezte, hogy csak útalattal lehet gondolni azokra a rémtettekre, amit a kommunisták a spanyol papok ellen

végbevittek. Arra kell gondolni, — mondotta az érsek, — hogy Anglia háza is veszélyben van, mikor a szomszédjái lángokban áll. Aztán közölte még, hogy Valladolidból, az ottani angol kollégium rektorától levelet kapott. Ez a levél panasolja, hogy az angol rádióállomás is félrevezető híreket terjeszt Spanyolországból. Mindig „kormányhaderőkről” és „fölkelőkről” beszél, ahelyett hogy csőcselékről és a keresztény társadalmi rend küzdő erőiről szólna. Mert a kereszténység és a kommunizmus erői közötti küzdelemről van szó, — semmi más egyébről.

A jobboldali és baloldali osztályozás helyett tehát így kell meglátnunk, hogy miféle küzdelem van Spanyolországban. A jóhiszemű baloldalinak is be kell látnia, hogy az az emberterelenség és kegyetlenség, ami ott kormánytámogatás címen folyik, — nem vezethet az emberek tüdvére és haladására. A keresztény közvéleménynek pedig még többet be kell látnia, hogy öntudatlanul ne vonzóldjék olyan felfogások után, melyek tulajdonképpen a keresztény világrend felforgatását akarják előidézni.

Gaal Tamás esperes-tanfelügyelő beiktatása

Mercurea-Ciuc. Sajtó tud. Beszámoltunk arról, hogy Szent Péter egyházmegyéjében ismert ciucsumuleui, eloboteni és soimeni egyházközségek katolikus hívei a Bálint Lajos prépost-főesperes nyugalombavonulásával megüresedett plébánosi állásra Gaál Tamás joseni esperes-tanfelügyelőt választották meg, amelyet a püspöki íráshatóság meg is erősített. Vasárnap, a sok hívtől kísért Gaál esperes, a falu határában Jovabandérium fogadta, majd a község bejáratánál emelt díszkapunál Bartalis Imre községi híró üdvözölte. A fogadtatásán megjelent dr Gyárfás Elemér ciuci szenátor, dr Pál Gábor orsz. képviselő, dr Pítner Árpád volt allepán, dr Erőss Péter ügyvéd, a felicuci kerületi papság több tagja, a város és az érdekelte községek lakossága nagy számban. A menet a zöldágakkal díszített utcán harangszóval kísérték a papját a plébánia kapujáig, ahol Adorján Imre főgondnok mondott istenhozottat. A templom ajtajában Márkos Endre toplita-ciuci plébános fogadta Gaál esperest, akinek köszönet szavai után a templomban felhangozott a Veni Sancte és szószékére lépett az új plébános és a papi hivatalos jelentőségét fejtette. Szentbezd után megkezdődött a szentmise, amelyet szintén az új plébános mondott. Az árva- és szeretetház új vendékeiből alakult énekkar emelte az istentisztelet fényét. A szentmisénél mintegy husz pap segédkezett. Mise után a plébánián megkezdődtek az üdvözlések. Elsőnek Bíró Ferenc mercuria-ciuci esperes-plébános a távozó Bálint

Lajos prépost-főesperes és a kerületi papság nevében üdvözölte az új plébánost. Aztán következtek az egyházi és iskolai intézmények. Az egyháztanács nevében Adorján Imre főgondnok, a tanító nevében Bakó Albert ig-tanító, az Otáregylet nevében Merza Jánosné, az Ifjúsági egyesület nevében Merza Ibolyka köszöntöttek. A Vincés-nővérek és árva nevében a tartományi igazgatójuk beszélt. A Ferences atyák nevében P. Szűcs Dénes házfőnök biztosította az új plébánost a megértő, közös együttműködésről. A fogadtatás után társasbéd következett a volt megyei székházban. Az első pohárköszöntőt dr Gyárfás Elemér mondotta. Beszéltek még Bíró Ferenc esperes-plébános, Bors István ciumani plébános, P. Takács Gábor volt sumuleui házfőnök, Gaál Dénes joseni gazdálkodó, Ambrus joseni tanító, Ferenc Imre sumuleui gazdálkodó, Agoston Mária joseni tanító, dr Abraham József ügyvéd, dr Tölgyes Lajos segédlelkész és Petres Károly soimeni gazdálkodó birtokossági elnök. Az üdvözlésekre Gaál esperes-tanfelügyelő válaszolt és ígerte, hogy legjobb tudása és tehetsége szerint fogja teljesíteni felelősségteljes, súlyos feladatát. Eltette dr Gyárfás Elemér szenátort, a „vilámpüspök”-öt, aki jelenlétével megtisztelte az egyházmegyét. Gyárfás szenátort, aki ebben a hónapban ünneplő tisztes szenátorságát, perecek éljenezte, tapsolta a társasbéd mintegy százötven résztvevője. Az ünneplésből kijutott, a gyász miatt távolmaradt Pál Gábor dr képviselőnek is.

Egy régi világ tükörképe

Berzeviczy György: Az első hatvanöt életem. Most megjelent emlékirataiból.

Első külföldi otthonunk Velence volt. A Palazzo Labiát béreltük a Canale Granden. Vadászidényre visszajöttem Magyarországra. Harnoncourt-Unverzagt Félix gróf birtokára. Az écskai nádasokban tanyázott Európa legtöbb rókája. Angliában alig akarták hinni, hogy egyszer Ferenc Ferdinánd trónörökös itt harminc darab rókát lőtt. Angol sportember szemében ez a legnagyobb vadászbűn. A rókát farkavadászaton meg kell fogni és nem puskával löni.

Sorsdöntő volt életemben az écskai vadászat. Itt mutattak be don Carlos fiának, don Jaime de Bourbon hercegnek. A viareggioi Bourbon hercegnőknek volt a fivére, akik bizalmukkal megtisztelték.

Tudtam róla, hogy nemcsak a boxer háborúban. Kínában, hanem orosz-japán háborúban, Kuropatkin seregében is harcolt a japánok ellen. Don Jaime, Madrid hercege, a Bourbon ház feje volt és a későbbi Károly királynak Zitával (a Parma-Bourbon házból) kötött házasságánál ugyanúgy reprezentálta a Bourbon házat, mint I. Ferenc József a Habsburg-Lotharingiai házat.

Közludomású volt, hogy félelmet nem ismer, sőt szereti a veszedelmet. A orosz-japán

háborúban, — amelyet mint grodnói huszárezredes küzdötte végig — egy visszavonulásnál észrevette, hogy kedvenc kutyája, „Moki” hiányzik. Azonnal visszalovagolt, hogy megkerítse. A Nizzában nemrég elhunyt Demidoff Pál herceg, ki mint Boris nagyherceg adjutánsa szintén ott volt, beszélte el ezt nekem.

Don Jaime tipikus Bourbon-arcú férfi volt, két évvel fiatalabb nálam. Apja, don Carlos halála után ő lett annak a királyi dinasztának a feje, amely ezer éven át uralkodott Franciaországban. Ő mindenestre a Bourbonok spanyol ágának volt trónkövetelője, azonban egyes francia trónkövetelő Orleansok a Napkirály fiavérétől, az Orleansi hercegtől vezetik le a családfájukat, a francia trón is őt illette volna meg, ha a pirenneusi béke nem írta volna elő, hogy ugyanazon a fejen nem lett egyszerre spanyol és francia korona. A pirenneusi béke ellenére is sok híve volt Franciaországban, a herceg Valori vezetése alatt álló francia royalista párt, amely azt akarta, hogy don Carlos, illetve don Jaime mondjon le a spanyol trónról és a francia trónt követelje magának.

Az écskai vadászat után, nagy Mercedes-kocsimon Karlsbadba mentünk. Bécsben Corvin, Lipót Salvator főherceg szárnysegéde csatlakozott hozzánk. Este egy kocsmában szálltunk meg. A vendégszobában ültünk hármashoz, a szomszéd asztalnál Péter és a soffőr.

Vasárnap este volt. Mulatózó falusi legények söröztek és harmónika mellett kurjongáltak. A kocsmáros kért, hogy töltsük az éjszakát inkább a parókián, mert a verekedő kedvű legényeket jelenlétünk feszélyezi.

Don Jaime nem tettett a kocsmáros figyelmeztetése. Maradni akart. Egy perc múlva söröspohár repült asztalunk fele. El voltunk készülvén a kihívásra. Azonnal felugrottunk és felborítottuk az asztalt. Péter és a soffőr derekasan segítettek nekünk és pár perc alatt székekkel, öten kivertük a kocsmából a tizenöt legényt. Mi is kaptunk néhány kisebb sérülést, Péter napokig sántított.

A Hotel Savoyban szálltunk meg Karlsbadban. Itt lakott Roosevelt Alice, az akkori amerikai elnök leánya, Miss Thousanddel, a szép milliommilliósnnyal, akinek kezéért Alba hercege (sevillai palotájában halt meg Eugénia császárné) és egy Bonaparte-Whit, a Bonaparte amerikai ágának sarja vetélkedtek. A két Fürstenberg hercegnő is itt lakott anyjával. Se azelőtt, de azután nem láttam előkelőbb megjelenésű hölgyeket, mint amilyen a két szépséges hercegnő volt. Izvolski, Oroszország párizsi nagykövete szintén a Savoyban lakott és gyakran lehetett együtt látni ebédelni Clemenceauval, aki Marienbadból járt át Karlsbadba.

Weinshauptnál, az Alte Wiesen a bécsi vezető klubok néhány szobát béreltek, amelyekben különösen baccarat-t nagyban játszottak. Don Jaime kitaró játékos volt. Ősei, a francia királyok is mind szenvedélyesen ját-

Fellángoltak a zavargások Palesztinában

Jeruzsálemből jelentik: Palesztina egyes vidékeiről újabb arab támadásokról érkeznek jelentések. Az iraki olajvezetéket a zavargók megrongálták.

Jeruzsálemben hétfőn az arabok megtámadták és megsebesítettek két angol katonát. Haifában újabb zavargások törtek ki, mert az arab sztrájkbizottság a munkabeszüntetés meghosszabbítását határozta el. Egy angol katona löflegyverést használt. Több arab elesett.

Jeruzsálemből jelentik: Nablus közelében egy angol hadnagy gépkocsija alatt akna robbant, amit az országuton az arabok helyeztek el. A hadnagy meghalt, a kíséretében levő három altiszt életveszélyesen megsebesült.

Az esőzés szétzavarta a poianai cserkésztaborozást Miklós hercegnek átnyújtották a legnagyobb cserkészkitüntést

Brasov. Saját tud. A nagy kánikulát követő hideg és esős időjárás a gyönyörűen indult cserkésztaborozást pár nap alatt szomorúan szétzavarta.

Az ezer méter magasán fekvő fennsíkban a hideg még nagyobb, mint a városban s a különböző országok, különböző vidékek cserkészei kénytelenek elhagyni a táborát. Napsütéses nyárra készültek fel a cserkészek és borongós novemberi idővé változott a kánikula. Bár az egész tábor jól körül van árkolva, a víz a sok esőzés miatt befolyik a sátrak alá és átmedvesíti, elrothasztja a felszereléseket s a szalmazsákokat.

A vasárnap tartott megnyitó ünnepélyen is bőrig áztak a cserkészek s nagyon sokan meghűltek közülük.

A cserkészcsapatok egyrésze még eddig kitartott fenn a Poianán, de ma éjszakára már mindnyájan lejöttek Brasovba s a különböző kaszárnyákban szállásolták el őket.

A bucaresti cserkészek egy csapata, a lengyelek egyrésze s a mercurea-ciuciak már haza mentek és a még ittlévő cserkészek is mind készülődnek.

Nem lehet hibáztatni senkit a nagytábor szétbomlásáért, hiszen a rendezőség mindent megtett, hogy a vendégek a legkellemebben érezzék magukat, de ilyen zord időjárásra nem számítottak.

Bucuresti. Saját tud. A Brasov melletti cserkésztaborozás alkalmából *Arcisevszky* bucaresti lengyel követ átnyújtotta a királynak és *Miklós* hercegnek a legmagasabb lengyel cserkészkitüntést, az „Ezüst Bólynyt”.

szóttak. Életében sohasem játszott commerce-játékot. Hazárdjátékokban a legmerészebb egyike volt. De csak a szerencsében. A pehben rendkívül visszatartva játszott. Roulette-ben az 1-s volt a kedvenc száma. A trente et quarante asztalon mind a két tableaux-t, az asztal mindkét oldalán, többiben megtette a maximummal. Életének játék-saldoja mindenesetre a szerencsepontok többségében volt.

Don Jaime-mel gyakran átkocsiztam a közeli schlackenwörthi várkastélyba, hol Isenburg Bernstein Antónia hercegnő lakott. (Mária főhercegnőnek, Orth János nővérének leánya.)

A kastélyban legjobban érdekelték a levelek, amelyeket János nővérnek írt. Utolsó levele Vera Cruse-ban kelt, ahonnan jelezte, hogy „Margareta” nevű hajójával kereskedelmi útra megy. Orth János örökre eltűnt, de Antoinette hercegnő sohasem hitte, hogy elpusztult.

Itt értesültem, hogy Péchy Andor, a híres sportember és életművész indiszkrét kijelentéseket tett egy hölgyről. Még aznap Puppánál — ahol Péchy Andor Springer Gusztáv báróval, a híres versenyistállótulajdonossal vacsorázott — asztalukhoz léptem és keztyűmet arcába dobtam. Másnap kardpárbajt vívtunk. Péchy segédei: Baltazzi Arisztid és Szemere Miklós voltak. Ő hátrált, én a falhoz szoritottam, alapos fejtárgást adtam neki, mire lerogyott és az odasiető Töpfer doktortól megkérdezte.

— Doktor, élek még?

Ezt a jelenetet örökítette meg Pick Rudi,

Tatarescu jelentést tett a királynak a hadfelszerelési szerződésekről

Ha a kormány távozik, azt hat hónappal előre bejelentem — mondotta Tatarescu az újságíróknak

Bucuresti. Saját tud. *Tatarescu* miniszterelnököt tegnap délután Sinaian kihallgatáson fogadta a király.

Tatarescu többek között jelentést tett az uralkodónak a hadfelszerelési szerződések megkötésére külföldön folytatott tárgyalásokról, illetve a már aláírt szerződésekről. Kormánykörökben nagy optimizmussal beszélnek a hadfelszerelési akció eddigi eredményeiről. „... hogy már őszre olyan helyzet teremthető, amely a román hadsereg harcképességét jelentős mértékben fokozni fogja. Igen nagy jelentőséget tulajdonítanak többek között *Caranfil* légügyi alminiszter franciaországi próbarepüléseinek és tárgyalásainak, amelynek célja újabb nagyarányú repülőgépmegrendelés a hadsereg számára.

Egyes jelentések szerint *Caranfil* már aláírta a megrendeléseket s a hét folyamán visszaérkezik Romániába, hogy az uralkodónak és a kormánynak jelentést tegyen az eredményről.

Tatarescu nyilatkozata a kihallgatásról.

A sinaiai kihallgatás után a *Dimineata* munkatársa meginterjúvolta a miniszterelnököt, aki ismét a szokásos hangnemben válaszolt:

— Három hete nem láttam az uralkodót, — mondotta, — sok elintézni való ügy gyűlt fel, ez az oka annak, hogy a kihallgatás hosszabb ideig tartott a szokottnál. Tény, hogy a hadfelszerelés ügyének jelenlegi állására vonatkozólag is részletes jelentést tettem Őfelségének. Ami pedig a belpolitikai kérdéseket illeti,

MARGUERITE BOURGET:

A megtört pecsét

(Regény).

A modern kor vajudó házassági problémáinak egyik érdekese esete. Tündöklő, forró és színes regény, az új francia társadalom és francia vidék remek rajza.

Ara 95 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunkban.

kitűnő karikaturista egyik képén. Pick Rudi egy oroszánvadász expedíciójáról, amelyre Lichtenstein herceg hívta meg, készítette azt a világhírű karikatúrát, amelyen egy hatalmas oroszánt íci-píci daxli kerget.

A párbaj után kibékültünk és amíg a sebet varrták, Péchy megjegyezte, hogy a harc már századok óta tart a Péchy és a Berzeviczy család között. A krónikák bizonyítják, hogy hátrásértésnél, melyet fegyverrel intéztek el, négy Péchy és öt Berzeviczy maradt holtan a csataterén. Erre én kijavítottam: öt Péchy és négy Berzeviczy.

Péchy ama kevesek közé tartozott, akik a kártyából éltek és nyereségüket megtartották. Első nagyobb nyereségét Springer Alfréd bártól nyerte besíguen. A lóversenyeken is, mint „Tokió”-nak, a híres versenyparipának tulajdonosa, nyerő szaktekintély volt.

Don Jaime-mel Karlsbadból átutaztunk Chardonnét gróf Lyon mellett lévő kastélyába, ahol néhány hetet töltöttem. Az öreg Chardonnét Franciaország egyik legnagyobb tudósa volt. Ő találta fel a műselymet. Egész vagyonát feláldozta erre a célra, de mások használták ki találmányát.

Az első Chardonnét-gyárat Magyarországon, Sárváron létesítették. Don Jaime és nővére donna Blanka, Lipót Salvator főherceg felesége voltak a gyár főrészvényesei. A gyárat a győri püspök szentelte fel. Ez nagy újságvitára és parlamenti interpellációra vezetett, amennyiben surlódást idézett elő a különböző vallás-

legnagyobb sajnálatomra, megint csak csalódást okozhatok nyilatkozatommal az újságíróknak: a kormány, amelynek elnöke vagyok, folytatja megvalósításait s mint ahogy már több ízben mondtam, hat hónappal munkánk befejezése, illetve távozásunk előtt jelezni fogom ezt a sajtónak.

Radulescu külügy alminiszter tanácskozott a francia külügyminiszterrel.

Kiszivárgott értesülések szerint *Tatarescu* tegnapi kihallgatásán különösen behatóan tárgyalta meg az uralkodóval a külpolitikai helyzetet. Ezzel kapcsolatban politikai körökben igen nagy horderejűnek látják *Savel Radulescu* külügyi alminiszter tanácskozását a francia külügyminiszterrel, ami szombaton történt meg.

Miért utazott Lengyelországba a francia vezérkari főnök?

Lengyelország nem engedi meg a szovjetcsapatok átvonulását

Párizsból jelentik: *Delbos* külügyminiszter hétfőn hosszas tanácskozást folytatott *Gamelin* tábornokkal, a vezérkar főnökével. A megbeszélések összefüggésben állottak *Gamelin* tábornok varsói útjával. *Gamelin* öt napot tölt Lengyelországban és eközben Krakóba is ellátogat *Pilsudszky* tábornagy sírjához. Varsói jelentés szerint *Gamelin* a francia és lengyel vezérkarok együttműködéséről fog tárgyalni a lengyel fővárosban. Varsóban azonban elvárják, hogy Franciaország legalább részben tekintettel lesz arra is, hogy *Lengyelország hallani sem akar az orosz hadsereggel való együttműködésről. Így nem hajlandó hozzájárulni ahhoz sem, hogy a szovjet-csapatok átvonuljanak Lengyelországon.*

A francia sajtó nagy jelentőséget tulajdonít *Gamelin* tábornok varsói útjának és úgy véli, hogy ezek a tanácskozások új fejezetet nyitnak a lengyel-francia kapcsolatok történetében.

Gamelin tábornok kedden utazik Varsóba.

felekezetekhez tartozó munkások között.

Egy este, a szalonban üldögélve, don Jaime-ről beszélgettünk a kastély úrnőjével, az őszhajjú grófnővel és leányával, aki kiváló szobrász volt. Ott volt a környék arisztokráciájának néhány tagja is. Az a kérdés merült fel, miért nem nőül meg don Jaime, aki már jóval túl van a harminc éven. Ez szinte kötelessége volna, hiszen ő a Bourbonok feje. Don Jaime mosolyogva kérdezte:

— Hát kit vegyek el? Wittelsbachot? Veliük mi, Bourbonok, épp elég házasságot kötöttünk már. Habsburgot? Hisz ezt megakadályozná XIII. Alfonz anyja, Mária Krisztina.

Erre én megjegyeztem.

— Monsigneur miért nem vesz el például egy peruit feleségül? A carlista ügynek sem ártana néhány délamerikai millió. Csak az a fontos, hogy katolikus legyen, hiszen a Bourbonok házitörvénye nem ismeri a mésalliance-ot.

Don Jaime vígan rámpislantott.

— Talán igaza van.

Erre a ház úrnője, az ősz Chardonnét grófnő Don Jaime elé lépett és Versailleshoz méltó mély meghajlással így szólt:

— Bocssáson meg királyi Fenség, de ehhez nincs joga. Hiszen mi és családunk annyi vért és aranyat áldoztunk az ügyért, hogy fenséged csak olyan házasságot köthet, amely a tradíciónak és a cél magasztosságának minden tekintetben megfelel. Néhány év múlva özvegy

A városi tanács ülése

A város hozzájárult Eminescu verseinek magyar fordításához. — A Morgan-cég nem tett eleget kötelezettségeinek

Oradea város időközi bizottsága hétfőn délután dr. Fodor Péter alpolgármester elnökölte alatt tartott ülésén, a napirenden levő jelentéktlenebb ügyek között foglalkozott a Sonnenfeld könyvnyomda kérvényével, melyben kéri a nyomda a várost, hogy járuljon hozzá Eminescu költeményei magyar fordításának kiadási költségeihez.

Fodor alpolgármester elmondja, hogy a fordítást átvizsgálta és oly sikerültnek találta, hogy: „ha Eminescu felkelne sírjából: s eljárná a magyarra átültetett verseit — kezefogna a fordítóval s azt mondaná neki: „kollégák vagyunk!”

A tanács — hosszas vita után — Dancea alpolgármester javaslatát fogadja el határozatul, mely szerint: a város három ezer leffel hozzájárul a magyarnyelvű Eminescu kötet kiadási költségeihez, de az összeget nem a fordító, hanem a kiadó — a Sonnenfeld-cég — kezébe adja. (A fordító nevét sem a Sonnenfeld-nyomda beadványa, sem pedig a tanács nem említette meg.)

Értesülésünk szerint, a fordítás kiadásának költségeihez úgy megyünk, mint városunk minden nagyobb közintézete hozzájárul.

Panaszok Morganék ellen

A napirenden kívül Dancea alpolgármester ismertette a Morganék által Oradeán létesítendő automata telefonközpont ügyét és a Morganék és az állam között — még annakidején — létrejött szerződést. Morgan cég kötelezte magát, hogy öt éven belül, azaz 1930-tól—1935-ig Románia nagyobb városaiban, így Oradeán is átsereli a jelenlegi telefonrendszert önműködő kapcsolásra.

Mindezideig azonban a Morgan-cég egyetlen lépést sem tett Oradeán ebben az irányban, bár már a kitűzött időpont rég lejárt.

Különbön Morganék ellen országoszte nagy a panasz. Arra is kötelezte magát a cég, hogy három vagy négy milliárd leit fog behozni az országba s abból fedezi az átserelési költségek egy részét. De egyetlen banit sem hoztak be az országba s az eddig elvégzett munkálatok költségeit a romániai telefonközpontjaik bevételeiből fedezték s fedezik. Ezért haladnak aztán, oly lassan a munkálatok.

Dancea alpolgármester azután ismertette az állam és a Morgan-cég között kötött szerződésnek azt a pontját, hogy minden városban köteles a telefonközpont kétszáz díjtalan készüléket felszerelni a hivatalos közegek számára.

Ennél a tételnél aztán az egész Morgan-ügy mellékvágányra került, mert a bizottság tagjai vitatkozni kezdtek, hogy kiket s mely intézményeket illet meg a díjtalan telefonkészülék.

A vitatkozásnak az lett az eredménye, hogy érdemleges határozat nélkül zárta le a tanács a Morgan-ügyet.

Kirándulás Bélavárra és a halas tavakhoz. A Kolping Sportegylet turista szakosztálya augusztus tizenhatodikán kirándulást rendez Bélavárra és a görög katolikus püspökség pisztráng-telepére. Az utat Oradeától Beiuson át Finisig kényelmes társasgép-kocsin tesszük meg. Finisről iparvasuti szereléssel megyünk a halastavakhoz. Felhívjuk a kirándulni szerető közönség figyelmét a tura könnyűségére. Gyalog egy lépést sem kell tenni. Egyesületünk igazgatója a kirándulótársaság számára reggel hét órakor szentmisét mond a beiusi plébánia-templomban. Részvételi díj 100 és tagoknak 90 lei. Indulás vasárnap reggel fél 5 órakor a Piata Mihai Viteazul-i Dreher sörcsarnok elől. Jelenkezni lehet a legényegylet székházában, str. Alexandrii 13. Telefon 8—43 és 4—13.

A fosilaj kavicsbányából nem szabad senkinek kavicsot hordani. A város műszaki osztálya közli: miszerint tudomására jutott, hogy a fosilaj legelő közepén levő kavics- és homokbányából az utóbbi időben nagyon sok magánfél hordott építési anyagot, dacára annak, hogy arról a helyről csak a városnak szabad homokot és kavicsot kitermelni. Azért ezennel ismételtten megtiltja a város a fosilaj legelőről való anyagszállítását s a tilalom ellen vétőket szigoruan fogják büntetni.

A lacikonyhákát végkép beszüntette a városi tanács. Oradea. Saját tud. Hétfőn délután a Piata Mihai Viteazul-i lacikonyhások küldöttéleg felkeresték a város főügyészt és kérték, hogy vonja vissza a város a lacikonyhákát betöltő rendeletét. Azonban a város — tekintettel arra — hogy már évekkal ezelőtt ismételtten felszólította a lacikonyhásokat, hogy nézzenek más foglalkozás után — nem vonja vissza a rendeletet s így a lacikonyhák nem fognak többé megnyitni Oradeán.

Radziwill Branicka hercegnő nizzai garden partján egy perui hölgynek és leányának lettem bemutatva. Alacsony, molett természetű, nagyszemű, fekete hajú, dallamos hangú hölgyek voltak. Az anya óriás briliáns fülbevalót hordott. Említette, hogy látott don Jaime-mel, akit — minthogy anyja spanyol származású — végtelenül tisztel. Egész családja, testestől-lelkestől a carlista-ügy híve és limai szalonjában függ egy kép, melyet don Jaime atyja ajándékozott az ő atyjának. Abban a körben pedig, ahol él — folytatta tovább — a carlista háboruk napi beszéd tárgyát és a család büszkeségét képezik. Élete legnagyobb boldogsága volna, ha az elalvó carlista-mozgalmat új életre ébreszthetné. Minthogy ezek a háboruk már megszűntek, úgy ezt vérrrel már nem, csak — pénzzel lehetne megcsinálni. Ha don Jaime igen sok pénzzel rendelkezne, úgy könnyű volna elérni, hogy a 4—5 képviselő helyett, akik a baskok földjéről és Katalóniából képviselik a carlisták ügyét a parlamentbe 40—50 kerüljön be.

Amerikai természetességgel adta elő tehát, hogy don Jaime-t informáljam teljes tisztelettel arról, hogy boldoggá tenné leányát, ha kegyes volna őt és millióit elvenni.

Nagy barátomtól, Radziwill Adalbert hercegtől (házának jelenlegi fejtől) érdeklődtem a maharadzsa-hoz méltó fülbevalóju hölgy után és azt a választ kaptam:

Fogadd el a missziót don Jaime hálás lesz érte, ő Dél-Amerikának leggazdagabb asszonya.

Rendkívül érdekelt ez a házasságközvetítés és don Jaime-hoz utaztam Párizsba. Mindent közöltem vele, de ő csak ennyit válaszolt:

— Gyerünk Longchampra, a versenyekre! Másnap már meggondolta magát:

— Rossz éjszakát köszönhetek magának, igen rosszul aludtam. A kis perui nagyon csinos. A hangja is dallamos, kellemesen beszél spanyolul, katolikus is Tulajdonképpen a molett asszonyokat is nagyon szeretem. Mit gondolsz, megfelelő volna számomra?

En azt feleltem neki, hogy a perui lány bizonyára életfeladatának tekintené, hogy őt és a carlista ügyet odaadón szolgálja.

Don Jaime az ablakhoz lépett, hosszan elnézte a Louvre-t, a Tuilleries-kertet. Éreztem, hogy komolyan tanácskozik magával. Ő volt a Bourbon-család feje, de se egy Mazarin, se egy Richelieu a kezéigében. Kis idő múlva visszafordult:

— Nem tudom elhatározni magamat Berze. Beszélje meg az ügyet Párizsban Sixtus herceg unokatestvérem — gyóntatótyjával. Megfogadom tanácsát.

Sixtus herceg akkor a Sorbonne hallgatója volt és Doudeauville herceg Rue de Varenne 74. számú palotájában lakott. A herceg faburkolatu tanulószobájának falain a Bourbon királyok képei függtek. A burkolat és a butorok XIII. Lajos korabeliek voltak. Irásztalán kis bronzágyu állott, amely a nagy Condée játkészere volt.

Gyóntatótyjával — kinek finoman cizel-

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA. „Serviciul Economic”. No. 34026—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria Municipiului Oradea, aduce la cunoștința celor interesați înerea licitației publice, pentru vânzarea loturilor de case situate în prelungirea străzii Mărăști cu No. 86 cu o suprafață de 231 m. p. și No. 85 cu o suprafață de 231 m. p. conform hotărârii Comisiei Interimare No. 34026—1936, care va avea loc în ziua de 4. Sept. 1936, orele 10 a. m. în biroul Serviciului Economic, Etaj I. camera No. 28.

Concurenții odată cu depunerea ofertei închise vor depune și un vadiu de 5/2 din suma oferită în numerar sau efecte garantate de Stat.

Licitatia publică cu concurs de oferte și trage prin bună involație se va ține în conformitate cu dispozițiunile Legii Contabilității Publice și a normelor în vigoare.

Condițiunile de vânzare și Caetul de Sarcini se pot primi la Serviciul Economic între orele de birou.

Oradea, la 5 August 1936. Presedintele Comisiei Interimare: J. Dancea. Secretar General: Fildan.

* Az Irgalmas Nővérek Internátusában Vaiea-Crisului iskolás gyermekek havi 750 lei ellenében teljes, kifogástalan ellátást kaphatnak. Az internátus kitűnő levegője, szép helyen fekszik. A gyermekek gondos felügyelete, kiképzése biztosítva. Jelentkezés a következő címre: M. Edilburga irgalmas nővér-főnöknő, Vaiea-Crisului, Jud. Treiscaune.

Összeverték a rendőrszemet. Oradeán hétfőn éjjel az egyik Commandans-réti kocsmában nagyobb munkástársaság mulatozott. Záróra után az utcán folytatták a dalolást, amire figyelmes lett a szolgálatos rendőr Jancu Vasile, csendes magaviseletre szólította őket. A részeg társaság rövid szóváltás után rávetette magát a rendőrré s úgy összeverték, hogy a zajra előszaladó környékbeli lakóknak menőrt kellett hogy telefonálniuk. Súlyos állapotban szállították a közokrházba a szegény rendőrt. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek után s kedd reggelre egyikük Socis Nicolae már a rendőrség zárkájában ült. A többi most keresik.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS. Mindazon nagybecsült résztvevőknek, kik kedves feleségem temetésén és a gyászmiséken megjelentek, ravatalára virágot helyeztek, érte imádkoztak, úgy kis leányaim, mint a magam nevében mély hálával mondek köszönetet Oradea, 1936. aug. hó. DAYKA SÁNDOR.

lált képe jól beillett a történelmi keretbe — teljes órán át tanácskoztam és mindent felhoztam, ami javát szolgálhatta ennek a házasságnak. Többször hangoztattam, hogy a világtörténelem tele van házasságokkal, melyeket csak államérdekből kötöttek. Az abbé igen türelmesen hallgatott végig. En pedig már elképzeltem, amint Peru leánya új fényhez segíti a Bourbonok fehér lilomát. A kis abbé csak ennyit kérdezett:

— Szereti Monseigneur ezt a hölgyet? Erre nem tudtam válaszolni, de nem is várt erre, tovább folytatta:

— Teljesen igaza van. A föld hatalmasai számtalan esetben kötöttek kizárólag dinasztikus érdekből házasságot anélkül, hogy súlyt helyeztek volna minden házasság alapjára, — a szerelemre. Nem vagyok eléggé mérvadó elbírálni, hogy helyesen volt-e ez? Biztos vagyok felőle, hogy az illető magas uraságok követni tartoznak a felettük állók tanácsait, illetőleg parancsait. Egyszerű abbé vagyok, és hatalmam hitemben van csupán; de én azt hiszem, hogy szerelem nélkül egy házasság sem lehet boldog. Ertesítse, kérem a Monseigneur, hogy minden reggel hat órakor csendes misét mondek a házikápolnában, ahol gyóntatószékem is áll.

Mikor ezt don Jaime-mel közöltem, így felelt:

— Igazán kegyetlen, Berze! Maga végett holnap reggel öltör kell kelnem. Don Jaime sohasem házasodott meg.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

A barcelonából Budapestre menekült magyarok szerint a női gárda vérengzőbb a férfiaknál

Budapestről jelentik: Barcelonából a triestti gyorsal hétfőn este 80 magyar menekült érkezett Budapestre. A menekültek borzalmas képet festenek a barcelonai rémnapokról. Elmondják, hogy Barcelonában vannak a női gárdák, amelyek vérengzőbbek, mint akárme-lyik férfigárda.

A francia kommunisták segítsége a madridi kormánynak.

Párizsból jelentik: A szocialista Populaire közli a szakszervezeti szövetség újabb kiáltványát, amely felszólítja a francia munkásokat, hogy segítsék meg a spanyol kormányt. A kiáltványból többek között kitűnik, hogy eddig több mint egynegyed millió frank értékű kötszert és gyógyszerrel szállítanak Franciaországból a spanyol kormánynak.

Két repülő átpartolt a fölkelőkhez.

Londonból jelentik: A fölkelők tetuanai rádióállomása közli, hogy a kormány két repülőgépe átpartolt a fölkelőkhez. Ugyancsak a tetuanai rádió jelenti, hogy Corboda közelében a kommunisták 195 embert egy kutba dobtak és a kutat dinamittal a levegőbe röpítették.

Lisszabonból jelentik: A portugál rádió klub jelentése szerint egy fölkelő repülőgép bombázta Badajozt. A város felé való előnyomulást azonban igen megnehezítik a szétrombolt hidak.

Párizsból jelentik: A Figaro és az Action Francaise újabb Spanyolországba történt repülő gépszállításáról ad hírt. Összesen 14 gépről szól a jelentés, amelyeket Franciaországból Barcelonába vittek spanyol pilóták.

Hendayeből jelentik: A burgosi ideiglenes nemzetvédelmi bizottság közli, hogy Olver, a spanyol bank eddigi elnöke, lemondott, mert nem értett egyet a madridi kormány elveivel.

Buenos-Airestől jelentik: A madridi argentin nagykövét értesítette a kormány, hogy Madridban a marxisták négy argentin állampolgárt meggyilkoltak.

Az argentin kormány újabb tiltakozást intézett a spanyol kormánynak.

Megtelttek a madridi börtönök.

Párizsból jelentik: Az Agence Radio madridi jelentése szerint a vörös milícia osztagai éjszakánként a letartóztatások egész sorát eszközölik. A madridi börtönök már zsúfolásig megtelték és az ideiglenes pótbörtönökben nincs már hely.

Ünyes trüffel megszökött az angol pilóta.

Prágából jelentik: A marienbadi rendőrség, mint ismeretes, lefoglalt egy angol repülőgépet, amelyen Cathart angol pilóta néhány nap előtt állítólag titokzatos vendégeket szállított Alfons, spanyol exkirályhoz. A rendőrség az angol pilótát mindeztől nem engedte elutazni, miért is az eselhez folyamodott. Hétfőn délután kiment a repülőterre, ahol azt mondta, hogy a minisztériumban megígérték a zárlat feloldását s kedden, vagy szerdán már valószínűleg útnak indulhat. Kérte, engedjék meg, hogy előkészíthesse gépét a rajtra. Az engedélyt meg is kapta. A pilóta ekkor ellátta a gépet üzemanyaggal, majd beült, hogy kipróbálja. Ebben a pillanatban elindította a gépet, felszállt és München irányában gyorsan eltűnt. A fölvetett üzemanyag és a szálloda költségeit sem fizette ki, nehogy szándékát megsejtsék. Felszállása után még barátságosan visszaintegetett a repülőter munkásainak.

Hibátlan helyesírás a műveltség fokmérője!

Balassa József dr

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára

Ara 99 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

A keresztény nemzeti párt kongresszusán élesen támadták a Nemzeti Parasztpártot

Cuza fia szerint az idegenek és kommunisták érdekeit szolgálják

Bucuresti. Saját tud. A bucovinai Storozin-nyetben a Keresztény Nemzeti Párt kongresszusát tartott, amelyen, miután a két elnök, Cuza professor és Goga Oktavián külföldön vannak, Cuza Gheorghie, a párt főtitkára mondott beszédet.

Élesen támadta a Nemzeti Parasztpártot, különösen azzal vádolva azt, hogy támogatja a kommunistákat, hogy a pártvezetőség, Lupu alelnököt és Madgearu főtitkárt Párizsba küld-

te, hogy ott kikoldulják a hatalmat s végül, hogy a legutóbbi turnuseverini választásokon a zsidók a zsinagógákban gyűjtötték a Nemzeti Parasztpárt választási céljaira.

Mindez, a szónok szerint, eléggé bizonyítja, hogy a Nemzeti Parasztpárt az idegenek és kommunisták érdekeit szolgálja. Cuza végül megeskette a jelenvolt 10.000 embert, hogy híven kitartanak a keresztény nemzeti ügy szolgálatában.

A Nemzeti Parasztpárt nem vesz részt a mezőgazdasági kamarai választásokon

Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti Parasztpárt hivatalos közleményt tett közzé. Eszerint, tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági kamarai választó-testületeket törvényellenesen írták ösz-

sze, meghamisítva ezáltal a választótestületek összetételét.

A Nemzeti Parasztpárt nem vesz részt a mezőgazdasági kamarai választásokon.

A bihormegyei gazdasági élet

A Gazdasági Egylet választmányi ülése

(Oradea). A háboru előtti Bihorvármegyei Gazdasági Egylet ez év tavaszán újjászervezkedett. Míg a háboru előtt az egyesületbe a nagy- és középbirtokosok szervezkedtek, a háboru után megváltozott földbirtok típusban a régi birtokosok helyébe a kis- és középbirtok jutott lényegesen nagyobb többségre. E változásnak megfelelően az ardeali régi gazdasági egyesületek is az EGE irányítása mellett átdolgozták szervezetiüket és a szétszórott nagybirtokok gazdáinak szolgálatába állottak.

Az újjáalakult Bihormegyei Gazdasági Egylet választmányi havi ülésein foglalkozik az időszertű ügyekkel. A tegnapi, augusztus hó 10-én tartott ülés is több érdekes ügyet tárgyalt.

Buzanemesítés.

Az agrárállamok legfőbbjénél a buzanemesítés kérdése megvalósult tudomány. Románia vezető gazdasági lényezői a nép előtt is gyakorlati akaratot tenni a buza nemesítésének fontosságát, ezért búzakiállításra rendeznek. E kiállításra a résztvevő gazdák terményeik beszállításához 50 százalék vasúti kedvezményt kapnak az államtól. A gazdák érdeklődésének fellétele és részvételhez való segítés céljából a Bihormegyei Gazdasági Egylet tagjainak és a kötelekbe tartozó gazdakörök tagjainak a kiállításra küldendő búzái vasúti fuvarköltségeit teljesen fedezi.

E kiállítás részletes ismertetésére még kellő időben visszatérünk.

Az EGE tervbe vett Bihor megyében 2 buzanemesítő központot. Valószínűleg Salonta és Bihor község lesz a kijelölt hely, ahol 200-300 holdon termelnék a gazdák a termelésre kiválasztott 3-4 fajta nemesített búzát.

Figyelem a bortermelésre.

Az EGE megkereste a Bihormegyei Gazdasági Egyletet, hogy közölje a kötelekbe tartozó bortermelők nevét, hogy egy megszerzendő borexportnál azok figyelembe vehetők legyenek.

Szaktanfolyamok.

Az EGE az ős és tél folyamán 20 gazdasági szaktanfolyam felállítását tervezi. E tanfolyamok 2-2 hetes tartamuk lennének és felölelnék a mező-, tej-, szőlő-, borszemesítés mellett az állattenyésztést, méhészetet és különösen a mind jobban előretörő szümlőstermelést.

E tanfolyamok tartására Ardealban igen sok szakember, sőt gazdasági tanár is van. Oradeán a gyümölcsstermelésben vannak kiváló gazdák, s így az EGE Oradeáról is kér előadókat. A tanfolyamok megszervezése Clujon lesz. A tanfolyamok költségeit felerészben az EGE, felerészben a tanfolyamokon részt-

vevő községek viselnék. A Bihormegyei Gazdasági Egylet 2 taffolyamot biztosít megyéje részére, valószínűleg Salonta és Säcueni központtal.

Szövetkezeti eszme.

Foglalkoztatja az egyesületet a szövetkezeti alakulása, ugy a beszerzés, mint az értékesítés céljából. A szövetkezetek megalakításához ma még nehezen hozható össze a szükséges tőke. Addig is, míg a gazdák a sok válság után ténnyre erősödnek, hogy egy szövetkezeti alakításához megfelelő tőkét nélkülözni tudnak, a Bihormegyei Gazdasági Egylet az EGE országos megszervezésében indítványozta a romániai nagykereskedőkkel oly egyezség létesítését, hogy a kereskedők beszerzéseiknél a gazdasági egyesületek tagjait részesítsék előnyben és viszont áruikból az egyesületi tagoknak megfelelő engedményt és részletfizetési kedvezményt adjanak. Így nagy mértékben kiküszöbölhető lenne az árak drágulását eredményező közvetítő kereskedelem, szövetkezetek létesítése nélkül is.

Szaklapok.

Tárgyalta a választmány a szaklapok szükségességét és felhívja a gazdaközönség figyelmét a Clujon megjelenő „Gazda” című lapra, mely havonta jelenik meg, egész évre 100 lei az előfizetési díja és a gazdasági egyesületek tagjai pedig a tagsági díjjal együtt évi 60 leiert kapják.

A haladni vágyó gazda ma már nem lehet meg szaklap nélkül.

Az angol király a Földközi-tengeren.

Belgrádból jelenti: A „Nahlin” jacht, amelyen Eduard király nyári pihenőjét tölti, hétfőn délelben negyed 12 órakor kifutott a sebenikói kikötőből. A jachtot két angol hadihajó kíséri. A part mentén összegyűlt több ezer főnyi tömeg lelkesen ünnepelte a brit birodalom uralkodóját.

Megrendítő turistaszerecsénlenségek Ausztriában.

Bécsből jelentik: Az utóbbi napok kedve zőtlen időjárása következtében több súlyos turistaszerecsénlenségek történt Ausztriában. Vavra József bécsi főiskolai tanár 36 éves felesége a Grosswenediger megmászása közben életét vesztette. Az asszony, aki derekára kötött kötéllel volt férjéhez erősítve, beleesett a gleccser egyik repedésébe. Vavra két óra hosszig tartotta feleségét a kötéllel, míg segítség érkezett. Ez azonban már későn jött: az asszony időközben meghalt. Vavra ujjai a kötél tartása közben lefagytak. Pachemberger Frigyes, berlini törvényszék igazgatója, Steinach am Brenner környékén hegymászás közben hibásan lépett és lezuhant. Csak a holttestét találták meg.

Női rabok borzalmas élete a vörösök börtöneiben

Egy nyolc évre elítélt francia katolikus nő leírása szenvedéseikről

A franciaországi Lille városban *Bagne rouge* címen nagyon érdekes emlékirat jelent meg az *Istina* nevű cég kiadásában. A vállalat Domonkos-rendi atyák vezetése alatt működik. A könyv egy a szovjetek országabeli nőfogoly emlékei, aki *nyolc évnél hosszabb időt töltött a szovjet börtönökben: 1923 november hó 15-től 1932 január hó végéig.* Az elbeszélés névtelenül jelent meg, de az íráson meglátszik, hogy a fogoly művelt katolikus nő és hogy fogsága előtt tagja volt a „Foglyokat gyámoltató női bizottság”-nak.

— Nyolc évnél hosszabb időt töltöttem mint politikai fogoly a szovjet börtönökben — mondja előszavában. Ismerem tehát töviről-hegyire azokat a börtönöket, a száz meg száz-ezrekkel való embertelen bánásmódot, akiknek ártatlanságát még forradalmi törvényesek szempontjából sem vitathatta volna senki fia.

A nőfogoly Moszkvában felévet magán-zárkában töltött és erről a következőket írja:

— Fogságom Moszkvában félévig tartott. Egy kemény télen át. Május elején más börtönbe vitték (Butirkaja), ahol mintegy tizenöt úri nő közé kerültem. Egyiküket törvényellenes eladással vádolták: eladta ruháját, hogy kenyeret vegyen az árán. Egy másik úgy próbált élelmet szerezni magának és leányának, hogy magasítotté tesztaféleket árult az utcán: büne „üzérkedés”. Voltak, akiket kémkedéssel vádoltak, mert levelet váltottak külföldre menekült szüleikkel. Ezek az ú. n. vétkesek mind féltucat tolvaj és utcaleány társaságában várták sorsuk eldőlését.

Másnap felolvastatták velem letartóztatásomat. A GPU jegyzőkönyvi kivonata három sorban vétkesnek nyilvánított „ellenforradalmi szervezetben tevékeny részvétel miatt és tíz évi börtönbüntetésre ítéltettem. Két napra rá, Szibériába induló fogolykísérlettel elszállítottak.

A rabok kínzásai

Ne kövessük kínos vándorútján Szibérián át, se irkuzki fogságában. 1928-ban Szolovkiba szállították. A foglyok kényszermunkáit ekkép írja le:

— Öregek, betegek kérve kérték a vezetőséget, mentse fel őket a rettenetes munkák alól. Puskatussal kergették őket munkára; este holttestüket hozták vissza. Növelte a munka borzalmat a meleg ruhák hiánya; ronggyá lett ruháik helyett 1931-ig semmiféle ruhát nem adtak a foglyoknak. Nyáron letartóztatott szerencsétlenek téli idején érkeztek meg; szellős ruhákban küldték őket munkára térdig érő hóban. Nagyon sokszor megesezt bizony, hogy az erdei munkától való megszabadulás végett újjaik levágásával megcsontították magukat. Eleinte szigorú büntetést szabtak, de mivel később a csontkítások szaporodtak, kijelentették, hogy az „engedelmesség megtagadásának” tekintik a csontkítást és ezért halállal lakolnak; így aztán sok ilyen szerencsétlent löttek agyon. Voltak furfangosabb büntetések is. Emlékszem egy esetre, amikor egy embert, aki levágta a fél keze ujjait, vastag kötéllel a már levágott fához kötötték és tizenöt kilométernyire a tábortól az útszélén hagytak azzal a parancsal, hogy húzza oda a táborhoz a fatörzset. A szerencsétlen néhány kilométernyire, úgyahogy, el is cipelte, de a félúton belehalt. Emlékszem egy fiatal költőre is, akit tiszteletlen dalának büntetésül *Szloveckbe küldtek*. Cipője cafatokban lógtak; kérve kérte adjanak neki valami lábbelit a rettenetes erdei munkára. Mivel válaszra sem méltatták, fogta magát, levágta egy fejszeapással balkezének hüvelyk- és mutatóujját és elküldte borítékban a GPU címére ezzel a pár sorral: „Küldöm Önnek, aki ördögi módon szereti az emberhúst, ezt az első minőségű darabot...”

S mindez abban az időpontban történt, amikor a szovjet kormány válaszában azt jelentette ki az amerikai kormánynak, amely megígulta a kényszermunka eredményének, az orosz fának bevitelét, hogy a faüzem soha színét sem látta a kényszermunkának. Habár hozzá voltunk szokva az örökös hazudozáshoz, a szovjeturalom alapkövéhez, mégis valóságos megdöbbenéssel olvastuk Szolovkiban, valamint a többi északi táborokban, Molotov miniszternek a lapokban közölt nyilatkozatát, holott a Fehér-tengertől az Uralig *százszernyi* szerencsétlen embertársunk hagyta ott egészségét és életét azokban az iszonyú munkákban.

Mondtam már, hogy az engedelmesség megtagadását halállal büntették. Egyéb bűnök-

Tizenötezer férfi között ezer női fogoly

— A szakembereket gyakran eladták az egyes üzemeknek; az eladás szerződés-kötéssel történt, amelyen meg volt jelölve, mire fog alkalmaztatni a szakmunkás, mibe kerül tápláléka, eltartása stb... Az eladási ár a GPU pénztárába folyt be... A vevő felelős volt a fogolyért, tartozott szökését meggátolni és dolgoztatni. Ha hanyagul dolgozott, vissza kellett küldenie Szolovkiba. Mindezt kellő módon írásba foglalták, akár egy marhavalelet. Egyébiránt az eladás szabadulást jelentett az „átkozott sziget”-ről, azért az *eladottak* szívesen belenyugodtak. Nem egyszer hallottuk mérnök vagy vegyész szájából ezt a vidám kijelentést: „Elmegyek hamarosan, eladtak Arkhangelskbe (vagy máshová), milyen szerencsét!”

A nőknek sokkal borzasztóbb sorsuk volt, mint a férfiaknak.

A nőkkel szemben semmiféle beosztást nem engedélyeztek, az összevegyítés, minden borzalmával felsőbb parancsra történt. Súlyosbította a helyzetet az aránylagos szabadonjárás a tábor körül, súlyosbította még az a tény is, hogy tizenötezer férfi volt ott és vagy ezer nő, a férfiak pedig farkasok gyanánt kovályogtak a nők körül. A tábor főnöke adta a példát, kisasajátíva a főúri jogokat alattvalói fölött. A többi elgondolható.

Nem vagyok képes hűen leírni, mi volt Szolovkiban. Köteteket tenne ki. Eljön majd az ideje, amikor megírják annak a borzalomnak a történetét és akik valaha olvasni fogják, szígyenleni fogják embervoltukat”.

Eladott emberek

Szolovkiból áttelepítették nőfoglyunkat a fehértengeri csatornához.

Sokat kellene mondanom ennek a hírhedt csatornának építéséről, mert mint a „tervezőiroda” alkalmazottjának, szerföltt érdekes iratok fordultak meg a kezemen erről az óriási és gyűlöletes szemfényvesztő vállalatról. De nagyon eltérítene tárgyamtól. Csupán azt szeretném megjegyezni mellékesen, hogy az a szemfényvesztő vállalat háromszázezer ember életébe került a fogolyszállítmányok jegyzékain alapuló számítások szerint. A szerencsétlen foglyokat az erdőben telepítették le, se szállásuk, se orvosi segítségük, sokszor se enivalójuk, se innivalójuk nem volt. *A halandóság akkora volt*, hogy a GPU-nak ördögi erélye dacára alig volt ideje kiegészítenie a sorokban támadt hézagokat az elítéltek új meg új csapatával. — De a számításokban, amelyekben az áldozatok megközelítő számát veszik figyelembe, csakis a csatorna munkálatainál alkalmazott foglyok számát tartják nyilván. Amde vannak oly foglyok is még, akiket tömegesen *adtak el* a murmanszki vasút építésének és a különféle erdőirtó vállalatoknak. Volt a kezében néhány olyan titkos irat, amelyek közt vagy víz adásvevési szerződés volt 1900–1900

ben a büntetések igen változatosak voltak. Ilyenek voltak a zárka, jégfülkék, amelyekben minden másodnap adtak egy kanálnyi levest és ahová tilos volt köpönyeget vagy takarót bevinni. De találtak ki a hóhérok még jobbat is. Így nyáron, amikor a moszkítók raja lecsapott az erdőkre, levelekötötték az embert és néhány órára fához kötve kitétték a moszkítók csípéseinek. Vagy ősszel, amikor a hőmérséklet már zérus-fokra szállt, negyedórára, vagy még többre nyakig vízbe állították az embert. A tábor vezetőemberei alkalmazni szoktak *Sekirka* nevű külön zárkában két-három hetes internálást is. Ott a büntetés mozdulatlanságban állt: a letartóztatottakat padokra ültették, kezüket a térdre téve mozdulni nem volt szabad. Két-három óránként körben járták őket, aztán újra ültek; éjszaka az emberek egymás mellett mozdulatlanul feküdtek s minden két órában azt a parancsot kapták, hogy egyszerre mind a másik oldalra forduljanak... A szerencsétleneket az örütség környékezte: a kétségbeesés tetőpontján az öröknek estek s akkor *agyonlőtték őket*.

Mindez hihetetlennek látszik, pedig azok mind igazolhatják, akik abban az időben végigélték a „*kínzás szigetén*” való tartózkodást ahogy most Oroszországban hívják”.

emberről. Azt az emberi barmot bérmentve kellett átadni ezen meg ezen az állomáson, a vevő arra kötelezte magát, hogy ruházattal és élelmezéssel ellátja a foglyokat, ami nem lehet *rosszabb* a „gyújtótáborok”-énál. A szerződés rendszeresen egy évre szól. Ennél az áldozatok számát a szerencsétlenek sorsára vonatkozó értesülés híján lehetetlen megbecsülni. Legfőbb sejtteni lehet a végbement borzasztó drámákat. Fordította: **Dr Kováts S. János.**

Napoleon és a diákok

Lemercier, aki a francia irodalom történetében mint „a romanticizmus atyja” ismeretes, egy színdarabot írt, melyet Napoleon személyes parancsára mutattak be a színpadon. A párizsi diákok a premieren zajosan kifütyülték a darabot.

Napoleon még az este folyamán értesült a dologról, haragra gyulladt s megparancsolta, hogy a darabot másnap újra előadják.

A második előadás azonban még zajosabb jelenetek játszódtak le s a darabot nem lehetett végigjátszani. Napoleon a híre dühösen parancsolta meg:

— Holnap újra játszani kell a darabot s magam is végignézem az előadást!

Másnap estére a diákok annyira megszállták a színházat, hogy másoknak alig jutott hely. Amikor a császár megjelent páholyában, a diákok csendes üdvözléssel felállottak helyük-ről.

És megkezdődött az előadás és zavartalanul játszhatták a darabot. Egyetlen piszögés, a nemtetszésnek legkisebb jele sem volt hallható. Természetesen a tetszésnek sem nyilvánult meg csak a legkisebb jele sem. Napoleon meglepődötten látta, hogy személyes megjelenése elegendő volt, hogy a nyugalmat, a rendet biztosítsa.

A harmadik felvonás után azonban, a nagy szünetben egyetlen diák sem állott fel. Csak egy szabályos, sajtáságos zaj volt hallható a színházban.

A császár kihajolt páholyából s meglepetve állapította meg, hogy valamennyi diák, szóval jóformán az egész közönség, óriási hálósipkát húzott a fülére, bóbiskol és — hortyog. A császár, aki a három első felvonás alatt maga is kénytelen volt meggyőződni a darab értéktelen voltáról, nem tehetett mást, kacagott s jókedvűen tapsolt.

A diákok a császár tapsára egyszerre felriadtak „szunyókálásukból”, lekapták fejükről óriási hálósipkájukat s lelkesen éljeneztek a császárt.

A darab előadását természetesen abba kellett hagyni s a „remekmű” örökre eltűnt a színpadról.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés felügyelői helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 300, fél évre 200, negyedévre 110, egy hónapra 30.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.
Felöltszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY
Ciuj szerkesztő: dr. Sulyok István
 Ciuj, P. U. 13.
 Kéziratokat nem örvényelünk meg és nem adjuk vissza. Csak a választásdíjra megküldött levelekre válaszolunk.

Az „Uj Lapok“ helyett „Magyar Lapok“

Ujabb lapcímünk ellen hasonló nevű sajtóvállalkozás részéről kifogás érkezett, miért is az ostromállapotú hatóságokhoz ujabb cím-változás megengedésért folyamodtunk, s azt kértük, hogy lapunk neve ezentúl „Magyar Lapok“ lehessen.

Folyamodásunkra megérkezett a kedvező válasz.

Mint hogy a cím-változás technikai és kiadóhivatali készültvitele átmeneti intézkedéseket tesz szükségessé, azért egy napig még „Uj Lapok“ néven jelenünk meg, s csak **augusztus 15-ikétől kezdve** fogjuk használni az engedélyezett „Magyar Lapok“ címet. Az új cím is lapunk régi lényegét jelenti, s így a sor-számozásban is a régi lapcímek alatt kezdett és folytatott jelzést folytatjuk tovább. Előfizetőinket, hirdetőinket és olvasóinkat kérjük, hogy a cím-változást ilyen értelemben sziveskedjenek tudomásul venni, levelezéseiket is már az új címre irányítsák, s a régi címeken fennállott összeköttetésüket sziveskedjenek továbbra is változatlanul megtartani. Magunk is a korábbi lapcímeken kezelt összeköttetés tekintetében jogainkat és kötelességeinket fönntartjuk, s továbbra is változatlanul a néphűség és hírhűség eszményei szerint kívánjuk szolgálni a romániai keresztény magyar népkisebbség érdekeit.

A „Magyar Lapok“ szerkesztősége

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: További javulás, később zivatarok.

ZÜRICH ZÁRLAT. Párizs 20.20/4, London 15.41, Newyork 306/4, Brüsszel 51.70, Milánó 24.15, Amszterdam 208.35, Berlin 123.40, Bécs 57, Prága 12.67, Varsó 57.60, Belgrád 700.

Nagyboldogasszony-napi búcsú Ciucsumuleun. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A ciucsumuleui ferencrendi atyák az augusztus 15-én, szombatán lévő Nagyboldogasszony-ünnepét búcsúval ünneplik meg, szokott fénnel. Nyolc óraker szentmise és szentbeszéd lesz. Tíz óraker ünnepélyes szentmise és ünnepi szentbeszéd. Délután hat óraker gyertyás körmenet indul a Kis Somlyó hegyére. A búcsúra Aradról, Brasovból és más nagyobb városokból is többen bejelentették részvételüket.

Bezárták a Bucuresti Hónapot. Bucuresti. Saját tud. A Bucuresti Hónap tegnap végső meghosszabbításában is lezárult.

A villámcsapás elégette egy gazda gabonáját. Carei. Saját tud. Vasárnap délután a villám porrá égette Ráp János gazdálkodó csűrjét. Nagymennyiségű takarmány beleégett. Csak az épület volt biztosítva, az is kicsiny összegre.

Megkezdik a telepítést Magyarországon. Kunszentmiklósról jelentik: A telepítési törvény gyakorlati alkalmazását a Kiskunságban kezdi meg a földművelésügyi minisztérium. Már ki is jelölték azt a birtoktestet, amelyen októberben megtörténik a tényleges birtokbábelhelyezés. Az új telepések olyan kedvező feltételekben részesülnek, hogy házaik felépítését azonnal megkezdhetik.

Wetzi György ünneplése. Timisoara. Saját tud. A negyedik kerületi római katolikus hitközség vezetősége társasvacsera keretében meleg ünneplésben részesítette Wetzi György hittanárt, a „Sountagsblatt“ szerkesztőjét, aki egyébként mint a negyedik kerületi plébániára beosztott káplán is tevékenykedik. Nemrégiben volt husz esztendeje, hogy Wetzi hittanár pap-ságának huszadik évét töltötte be s ezt az alkalmat használta fel most a hitközség, hogy elismerésének és szeretetének kifejezést adjon. Wetzi Györgyöt, aki különben jelenleg a szabadságon lévő Metzger Márton dr. prépost-plébánost is helyettesíti, a hitközségi vezetőség Novotny Károly igazgatóval, hitközségi elnökkel az élen bensőségesen ünnepelte, amit az ünnepeket meghatóttan köszönt meg. Wetzi György, aki igen kiterjedt, széleskörű tevékenységet fejt ki, már a háboru alatt, nehéz időben, adminisztrálta az orsovai plébániát. Azóta Caransebesen, majd Timisoaran a második s végül a negyedik kerületben tevékenykedett.

Uj udvari marsall. Bucuresti. Saját tud. *Ilasievici* udvari marsallt a II-ik hadtesti parancsnokává nevezték ki. Helyette *Balif* tábornok lett az udvari marsall, aki eddig a koronauradalmakat vezette. *Baliff* már volt udvari marsall *Ferdinand* király alatt.

*** Nyilvánossággal joggal bír, magyar tan-nyelvű négy osztályos leánygimnáziumába fel-vezes a Szent Vince-intézet bennlakó növendékeket a jövő tanévre.** Kivánatra tájékoztatást küld az igazgatóság. Oradea, Str. Nogall 5.

Umberto olasz trónörökös Ausztriában. Salzburgból jelentik: Umberto, olasz trónörökös hétfőn a Grosslockneren gépkocsikirándulást tett a Ferenc József magaslatához. Itt *Schuschniag* kancellár, *Bahr-Baarentels* külügyminiszter és *Schmidt* Guido külügyi államtitkár is elkísérte. Este *Schuschniag* kancellár ünnepélyes fogadást rendezett *Umberto* trónörökös tiszteletére. Hétfőn megérkezett Salzburgba a trónörökös felesége, *Mária José* belga főhercegnő is.

A nyugdíjas vasutasok ugyanannyi tűzifa kedvezményt kapnak, mint a tényleges alkalmazottak. Az oradeai vasutagazgatóságnál nyert értesülésünk szerint a közlekedésügyi miniszterium leiratban értesítette az összes üzletvezetőket, hogy az összes nyugdíjas vasuti tisztviselők és más vasuti alkalmazottak tűzifára beszerzésénél az 1936-37. évben igényt tarthatnak ugyanazokra a kedvezményekre, mint a tényleges vasuti tisztviselők.

Az olaszok elfoglalták már Etiópiát csekken teljes egészében. Addisz-Abébából hivatalosan jelentik, hogy a libiai hadoszta-ly elfoglalta Garamulata helysét, mely több mint 3 ezer méter magas. Ezzel Etiópiá délnyugati része most már majdnem teljes egészében olasz fennhatóság alatt áll.

„Galambveszély“ Bécsben. Bécsből jelentik: Az osztrák háztulajdonosok gazdasági egyesülete a „galambveszély“ miatt beadványt intézett valamennyi illetékes hatósághoz. A beadvány rámutat arra, hogy a galambok teljesen lehetlenné teszik a házak homlokzatainak és párkányainak tartós kijávitását és így városépítészeti szempontból is nagy károkat okoznak.

OLIMPIA

Belolumot is legyőzte a magyar víziló válogatott. — Györfly Irén kiesett a 100 m-es női hát-uzás előfutámban.

Berlinből jelentik: Kedden délelőtt kezdtek meg a 100 m-es női hátuzás előfutámban. A magyar Györfly Irén a hatodik lett és kiesett.
 1. Senff (holland) 1 p. 16.6 mp., olimpiai rekord, 2. Bunstroen (dán) 1:20.4, 3. Brampton (angol).

Ugyancsak ma délelőtt került sor a 200 m-es gyorsuzás előfutámban.

1. előfutamban: 1. Uto (japán) 4:48.4, 2. Planagan (USA) 4:54.9, 3. Nezami (japán) 4:55.4.

II. előfutamban: 1. Medica (USA) és Makino (japán) holtversenyben 4:48.2, 3. Taris (francia) 4:55.6, 4. Leiverst (angol) 4:55.7.

A műugrást is befejezték. Eredmény: A műugrás olimpiai bajnoka: *Degener* (USA), 2. Wayne (USA), 3. Green (USA).

Nagy érdeklődés előzte meg a magyar-belga víupólómérkőzést. Győztek a magyarok 3:0 (2:0) arányban, de a győzelemért meg kellett dolgozniok. Színig Németh két gólt dob, de a második féldőben a belgák is erősitettek, sőt egyenesen durváskodnak. A bíró 3:3 játékosít is kiállít és ekkor szerzi Bozsi a harmadik gólt.

Feljegyzések

A milánói Dante Alghieri társaság, melynek Mussoloni tiszteletbeli tagja, könyvet adott ki a svájci olaszokról. Az előszó azt mondja erről a feltűnő érdeklődésről, melyet svájci patrioták túlságosan is találhatnak, hogy azt nem imperialismus sugallja, hanem „a határtalan szeretet, melyet az olasz nép határokontuli testvérei iránt érez“.

Azt mondja még ez a lendületes bevezető irás: „Maita, Korsika, Nizza, az olasz svájci Dalmácia lakosai olasz földön élő olaszok, nem vitathatja el tehát senki az olaszoknak azt a jogát és kötelességét, hogy velük foglalkozzanak, olasz népi mivoltuk megtartásában pedig segítségükre legyenek...“

Az olaszok ezt a szeretet, melyről itt szó van, tettekkel is bizonyítják.

A legutóbbi olasz költségvetésben 43,900,000 líra szerepel a külföldön élő olaszok és az olasz kisebbségek iskoláinak, szellemi és testi kulturájának, 850,000 líra pedig kulturális intézményeinek és 270,000 líra egyéb közérdeklő törekvéseknek támogatására. 45 millió líra, ami 450 millió leinél nagyobb összeg, abban az esztendőben, amikor az abesszin hadjárat minden erőforrást igénybe vett! Ezt a példátlan áldozatkészséget és szívós következeteséget valóban csak egészen mélyről fakadó és mindent átkaroló érzelmek magyarázhatják meg!

A nemzeti érzésnek ezt az elmélyülését, mintegy realizálódását nemcsak az olaszoknál találjuk ma meg. Eppen úgy megvan az a németeknél, lengyeleknél, cseheknel, románoknál, egyszerűen minden népnél, melynek az ország határain túl is élnek fiai. Általános tünettel állunk tehát szemben.

Magyarzata ennek a jelenségnek csak egy van. A nemzeti együtartozás ma nemcsak pusztán ideális kötelem, hanem valóságos és reális érdekközösség, mely a maga körén belül ki akar egyenlíteni minden szociális ellentétet, hogy annál természetesebb és mélyebb lehessen. Az lehessen, amire Isten rendelte.

Ha a nagy nemzetek magatartása nem bizonyítaná a XX. századnak ezt a nagy változását, a kisebbségi nemzetek külön is rájöttek volna erre az igazságra. Van-e az életben természetesebb, mélyebb erkölcsi forrásokból táplálkozó érdekközösség, mint a család és a nemzet s mindaz, mi ezeken az alapokon felépül? (Skin.)

A farkas széltépte a pásztorgyereket. Baja-Mare. Saját tud. Az izvori menedékház közelében farkasok garázdálkodtak. Breban János chiuzaibai földműves 13 éves Péter nevű fia az egyik fensikron őrizte apja juhnyáját. Lehevert a fűbe s elszundított. A juhok futkosására ébredt fel s megdöbbenve látta, hogy farkas üldözi a nyáját. A gyermek nem ijedt meg, hanem botját az ordas felé hajította, ez azonban egy juhhal a szájában menekült el. A következő percben egy másik farkas tört elő az erdőből és egyenesen a fiúnak rontott. A földre tette, leszakította az alsó álkapcáját, az orrát, a száját s még több helyen a testét is megmarta. Breban Pétert a segélykiáltására előszét társai mentették meg a szétmarcangolástól. A súlyosan sebesült gyermeket behozták a baia-marei kórházba, ahol ápolás alá vették. Az orvosok nem biznak a felépülésében.

A kapitány kedvenc étel. Hearle W. A kapitány, a „Reina del Pacifico“ gőzös parancsnoka Liverpoolban elbucszott feleségétől s elindult a kikötőbe, hogy hajójával Dél-Amerikába induljon. Alig hagyta el lakását, felesége észrevette, hogy kedvenc ételét otthon felejtette. Mrs. Hearle azonnal az ura után szaladt a kikötőbe, de már akkor érkezett oda, amikor a hajó elindult. — Hívják a fedélzetre az uramat! — kiáltotta a már mozgásban levő hajóra. Az előhívott kapitánynak az asszony mutatja az otthon hagyott ételt. A kapitány nem sokat gondolkozik. Parancsot ad s egy darut eresztenek le a hajóról s a figyelmes feleség a daru kosarába helyezte ura kedvenc ételét.

Pilsudski marsall leánya. Pilsudski marsall idősebbik leánya, Pilsudska Vanda a napokban sikerrel tette le érettségi vizsgáját. Történelmi írásbeli dolgozatáért, amelynek témája apja politikai működése volt, első díjat nyert. A dolgozatban nemcsak apja szerepével foglalkozott, de kimerítően vázolta apja munkatársainak érdemét is Lengyelország ujjaéremtése körül. Huga, Pilsudski Edvige, a varsói Szachtmayer-liceum növendéke s még nem fejezte be tanulmányait. A két nővér különben tanulmányait az egyetemen óhajta folytatni. A lányok egyik tanuló társa egy francia újságíró kijelentette, hogy mind a két lány a legjobb iskolapajtás és a gőgnek nyoma sincs bennük.

LAPARUSITASRA emberek magas százalék-
 kal felvételnek. Jelentkezés a kiadóhivatalban.

Az öreg ember bosszúja. Satu-Mare. Saját t.j.d. Somcuton Fonai István 72 éves gazdálkodó nemrégén özvegyen maradt. Az egyedülálló özvegyem vagyonát unokahugára iratta, azzal a kikötéssel, hogy haláláig gondozni fogják. Az íratás előtt a rokonok nagyon kedvesek voltak az öreg emberhez, akinek sorsa a hivatalos aktus után erősen megváltozott. Unokahuga szerette volna, ha már nem él, a többiek pedig azért haragudtak, amiért nem rájuk iratta a vagyont. Így aztán Fonai István esete valóságos pokollá lett, ami annyira elkésztette, hogy felgyújtotta a házat és az unokahuga magtárát, majd az erdőbe futott, ahol borotvával átvágta a nyakát. A felgyújtott épületek porra égtek, míg az öngyilkos gazdálkodót még élve a somcuti kórházba szállították s ott ápolják.

Pékkongresszus lesz vasárnap és hétfőn Oradeán. Timisoara. Saját tud. Miként jelentettük, a város a legutóbb a helyzetre való tekintettel felfüggesztette a félbarna kenyér árcsökkentését, úgyhogy — egyelőre — csak a fekete kenyér maximálása maradt fenn. A fekete kenyér ára régebben sem volt maximálva; ez most, mint értesülünk, tíz lei. A maximálás alól kivont félbarna kenyér ára a feloldás óta egy lejjel drágult meg. Maximális ára hét és fél lei volt, most nyolc és fél leibe került a félbarna kenyér. A pékek különben hétfőn konferenciát tartottak, amelyen kiküldöttjeink beszámoltak tanulmányutjuk eredményéről. Ugyanis két kiküldött látogatta végig azokat a városokat, ahol — mint Timisoarán is — a kenyérbélyeg be lett vezetve. Az értekezleten szóba került a vasárnap és hétfőn tartandó pékkongresszus is, amelyet tudvalevően Oradeán tartanak meg. Miután a kongresszust félúton vasúti menetdíjfedezményvel lehet látogatni, Timisoaráról legalább huszan fognak Oradeára utazni. Az értekezlet kiemelt, hogy a kongresszuson a résztvevők oda-hatnak, hogy minél erősebb állásfoglalás történjen a kenyérbélyeg-rendszer eltörlése ellen. Ez ma a pékparosok legfontosabb, legégetőbb problémája.

Egy különös világtörüll utazás. Salley John, aki farmer Lake San Cristobalban, évtizedekig takarékoskodott, hogy megvalósíthassa álmát: egy világtörüll utazást. Mikor végre egvütt volt a szükséges pénz s nekiláthatott utiterve elkészítésének, hirtelen megbetegedett. Kezelőorvosa kijelentette, hogy a tervezett utazásról később sem lehet szó, mert a farmer nem bírná azokat a fáradságokat, amelyek egy ilyen alkalommal járnak. Nehéz szívvel mondott le róla Salley John, hogy megismerhesse a világot, de elhatározta, hogy valaki mást fog küldeni maga helyett a világtörüll utazásra. Képzeltetni környezete meglepetését, amikor kiderült, hogy ez a más valaki — a farmer kalapja, amelyet húsz esztendő óta naponként hordott. Salley John haladéktalanul érintkezésbe lépett a különböző utazóirodákkal, amelyek elvállalták a megbízást, hogy a kalapot utaztatják és épségben juttatják vissza a kiindulópontra. Minden városban egy cédulával látják el a kalapot, úgyhogy Salley John, aki izgatottan várja kalapja visszaérkezését, a világtörüll utazást rekonstruálhatja.

Kép a spanyol polgárháboruból.

A spanyol polgárháboru egyre tovább tart és mindinkább elkeseredetté válnak a harcok a két tábor hívei között. Képünk Toledónak egyik csaknem rommálott utcáját mutatja.

*** Visszaemlékszik-e még gyermekkorára,** amikor fogfájásról panaszkodott? Akkor még nem értette meg, mit jelent a fogakat rendszeresen ápolni. A helyes fogápolás csak ODOL FOGPASZTÁVAL lehetséges. Az Odol fogpaszta kedvező összeállításánál fogva nemcsak felrészít, élénkítő hatással bír, amely a fogakból kiindulva az egész szervezetre kiterjed, hanem Odol fogpaszta ragyogó fogakat eredményez és távol tart minden, a fogra nézve ártalmas behatást. Használjon naponta többször Odol fogpasztát. Üdének fogja magát érezni és emellett épségben tartja fogait is.

Seletzkit nem teriesztik elő kenyvelemre. Bucuresti. Saját tud. A lapokban az a hír jelent meg, hogy Bruno Seletzkit a kormány kenyvelemre terjeszti elő az uralkodónak. Pop Valér igazságügyminiszter kijelentette a fővárosi sajtó egyik munkatársának, hogy a kormány ezzel a kérdéssel nem foglalkozott. Szó lehet azonban arról, hogy miután Seletzki leülte büntetésének egy részét, a törvényben előírt módon szabadlábra helyezték.

Kifosztották a vonaton. Timisoara. Saját tud. Mezei Ferenc idevaló szabómesternek Detán volt dolga. Hazatérőben a vonaton két fiatalembert vett észre a vasúti fülkékben, akik valami ismeretlen társasjátékot játszottak. Egy kartonlap több mezőre volt osztva s azokon löféjt ábrázoló kartondarabot mozgattak ide-oda. Mezei érdeklődött a játék iránt, mire megmagyarázták, hogy lövész-játékról van szó, amelyen szép összeget lehet nyerni. Invitáltak is, hogy játszon velük. A szabó csakhamar négy ezer leit nyert a játékon, mire a két fiatalember felugrott s avval gyanúsította, hogy csal. Majd hogy ökölrre nem ment a dolog, végül mégis kibékültek és továbbjártak. A szabómester azonban most már veszteni kezdett. Mire a vonat Timisoara közelébe ért, már nyolcezer leit veszített. A fiatalemberek hirtelen otthagyták azzal, hogy nincs menetjegyük és — jön a kalauz. Többé nem is tértek vissza. Csak utólag állapította meg a szabó, hogy nemcsak nyolcezer leit uszott el, hanem — eltűnt a pénztárcája is ötezer lejjel. Timisoarán megírtta a feljelentést. Nyilvánvaló, hogy a két fiatalember mindent előre úgy megrendezett, hogy kifosztassa a gyanútan embert. Ugyáztzik az „itt a piros — hol a piros” játék már elavult, mert mindenki tudja már, hogy avval csak ki akarják fosztani azokat, akik a hamiskártyásoknak lépemennek — így hát új „játékot” s új trükköt találtak ki.

Az angol király levetette testőrségének szakállát. Londonból jelentik: VIII. Edvárd angol király elrendelte, hogy testőrségének tagjai, akiknek egy 1901-ben kelt parancs megtiltotta a borotválkozást, a jövőben ne viseljenek szakállt. A királyi testőrgárdát VII. Henrik teremtette meg 1845-ben. VII. Edvárd 1901-ben elrendelte, hogy a gárda tagjai szakállt viseljenek. Ezt a parancsot valóságban azért adta ki, mert maga is szakállt viselt. S most, hogy VIII. Edvárd újra eltiltotta a gárdának a szakáll viselését, a parancsot a fiatal testőrök örömmel fogadták, viszont az öregebb testőrök szomorúan válnak meg szakálluktól. Idéig Angliában a királyi testőrgárda volt az egyetlen katonai egység, amelynek tagjaira kötelező volt a szakállviselés.

*** Aranyeres bántalmaknál és vérkeringési zavaroknál,** különösen nagyétvágyu és kényelmes életmódhoz szokott egyének, a természetes „Ferenc József” keserűvizet egy pohárnyi napi adagokban kissé felmelegítve használják. Az orvosok ajánlják.

SPORT

Wittmann legyőzte Szigeti az NSE-Makkabea nemzetközi tenniszversenyén

Somogyi Klári fölényesen nyert
P. Zivovits Lenkével szemben

Oradea. Saját tud. Az NSE-Makkabea nagysikerű nemzetközi tenniszversenye befejeződött. Szép és élvezetes küzdelmek voltak. Meglepetést keltett, hogy a lengyel Wittmann 3 szettben simán verte a legjobb magyar teniszjátékost Szigeti. A női egyesben Somogyi Klári biztos fölényel készítette megadásra Poppennét két szettben. A verseny részletes eredményei a következők:

I. osztály:

Férfi egyes (I. o.): 1. Wittmann (Lengyelország.) 2. Szigeti (Magyarország.) 3. Pusztay Béla (TC. Cluj) és Schmidt (TCR, Bucuresti.) 4. döntő eredménye: 7:5, 6:4, 6:2.

Női egyes (I. osztály): 1. Somogyi Klári (Gloria, Arad). 2. Poppenné (CAO), 3. Berezky Magda (CAO) és Neumann (Lengyelország.) Döntő: 6:2, 6:0.

Férfi páros (I. o.): 1. Schmidt—Carabuliu (Doherty Club, Bucuresti). 2. Szigeti—Kiss (Magyarország.) 3. Wittmann—Botez (CFR Bucuresti) és Grünwald—Spitzer (Macabi). Döntő: 4:6, 6:2, 10:8, 8:6.

Női páros (I. o.): 1. Poppenné—Berezky M. 2. Wertheimné—Ronceané (Doherty Club Bucuresti). 3. Ocskay Gigi—br. Gerliczy Mária (NSE) és Neumann—Liszka Manci (NSE) (Lengyelország.) Döntő: 6:2, 6:4.

Vegyes páros (I. o.): 1. Szigeti—Somogyi K. 2. Schmidt—Ronceané. 3. Sznopek—Liszka Manci (Magyarország) és Carabuliu—Wertheimné. Döntő: 6:2, 6:2.

II. osztály:

Férfi egyes: 1. Simon (Haggibor). 2. Petrovics (NAC). 3. Dr Grósz S. (NSE) és Grünwald (Macabi). Döntő: 6:3, 6:3.

Női egyes (II. o.): 1. Br. Gerliczy Mária. 2. Gábor Dóra (U. Cluj). 3. Erdős (Haggibor Cluj) és Papos Irma (Macabi).

Férfi páros (II. o.): 1. Dr Crasnic—Táranu (Gloria Arad). 2. Grünwald—Spitzer. 3. Simon—Szász (Haggibor Cluj) és Branduşa—Papp László (KAC, Cluj). Döntő: 6:2, 6:4.

Női páros (II. o.): Ocskay G.—br. Gerliczy M. és Gábor Dóra—Platthy Éva (KAC Cluj) 5:7, 11:9, 6:2. Papos Irma—Corbutiné (Egyetértés) és Halmágeanu—dr Crasnicné (Gloria Arad) 6:0, 6:4. A döntő: Az Ocskay—Gerliczy és Papos—Corbutiné párok közt.

Vegyes páros (II. o.): Grünwald—Papos—Goldstein—Corbutiné (Macabi) 6:4, 4:6, 10:8. Papp L.—Gábor Dóra—Simon—Erdős (Haggibor Cluj) 6:1, 4:6, 6:0. A döntő: A Papp—Gábor és Grünwald—Papos párok közt.

III. osztály:

Férfi egyes (III. o.): 1. Epstein (Macabi). 2. Branduşa (KAC, Cluj). 3. Spreng (Törekvés) és Rózsa. Döntő: 2:6, 6:2, 6:1.

Női egyes (III. o.): 1. Gr. Kendeffy (KAC, Cluj). 2. Br. Gerliczy III (NSE). 3. Székely Lili (NSE) és Altmann. Döntő: 6:2, 4:6, 6:4.

Férfi páros (III. o.): Spreng (Törekvés)—Klein (Macabi)—Klein-Schmidt (Törekvés) 6:3, 10:8. Dr Grósz E. (NSE)—Steiner—br. Wesselényi—gr. Kendeffy w. o. A döntőben a 2 elől irt pár.

Női páros (III. o.): 1. Gr. Kendeffy—Báró Gerliczyné. 2. Hedrichné—Székely L. 3. Hegedűs (NSE)—Bartos és Altmann—Kertész (Macabi). Döntő: 6:2, 6:3.

Vegyes páros (III. o.): 1. Gr. Kendeffy—br. Gerliczy III. 2. Dr Grósz E.—dr Crasnicné. 3. Br. Wesselényi—gr. Kendeffy és Lázár Tibor (NSE)—Székely L. Döntő: 6:3, 0:6, 6:3.

Ifjúsági:

Férfi egyes: 1. Moys (Samson, Sighet). 2. Branduşa (KAC, Cluj). 3. Steiner (NAC) és Vlad (Timisoara). Döntő: 6:1, 5:3, w. o.

Női egyes: 1. Berezky Magda. 2. Br. Gerliczy Mária. 3. Erdős Lili (Haggibor, Cluj) és Bartos Csilla (NSE). Döntő: 6:4, 4:6, 6:0.

Férfi páros: 1. Vlad (Timisoara)—Gitta (Gloria, Arad). 2. Hecht—Branduşa. 3. Moys—Székely és Steiner Fried. Döntő: 6:1, 7:5.

Vegyes páros: 1. Erdős Lili—Branduşa. 2. Berezky M.—Fröhlich. 3. Schwartz—Keleti és Moys—Kertész. Döntő: 3:6, 6:3, 6:4.

Onnek is szüksége van arra,
hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!
Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen
megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk
könnyen
gyorsan
németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas
nyelvkönyvből, amelyet

Dr. Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója,
a báró Eötvös Coll. tanára írt.
Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte
játszva akarja megtanulni az Ön számára nél-
külözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vá-
sárolja meg e művet, amelynek bővített, szó-
jegyzékkel és a feladványok megfejlesztésével
kiegészített.

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas né-
met nyelvtan néhány hónap alatt érte el
harmadik kiadását!

**A NÉMET NYELV ISMERETE MA MÉR
MINDENKI SZÁMÁRA LÉTÉRDEKI!**

Ara füzve 200 lel és 10 lel portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

Egy orosz tudós lyukat akar furni az égboltozaton

A *La Croix de Belgique* július 6-iki számá-
ban olvassuk: Moszkvából írják: Kropin hír-
neves orosz csillagász nemrégiben azt a javas-
latot terjesztette elő a moszkvai Tudományos
Akadémiában, hogy 25 ezer kilométer átmérőjű
lyukat kellene furni az égboltozaton.

Ez a tudós „ablakot akarna nyitni a világ-
mindenségben”, hogy ezen át nagyobb mennyi-
ségű ibolyántúli sugarak juthatnának a földre.

— A csillagok belső szerkezetének kérdé-
sét nem lehet másképp megvilágítani, hacsak
nem ismerjük a csillagok ibolyántúli fényét, je-
lentette ki Kropin. Mi légkörünk óceánjának
legmélyén élünk, amelynek felső rétegei nem
engedik át az ibolyántúli sugarakat az ozongáz
miatt, amely 12 és fél ezernyi kilométer magas-
ságban van, s amely elnyeli a sugarakat.

Készülékeknek felvitele ebbe a magasságba
léggömb segítségével nem olyan tudományos
megfigyelő módszer, amelyet általánosítani le-
hetne; csak egy mód van, amely megadná a le-
hetőséget a tudósnak arra, hogy jobban vizs-
gálat alá vessék a világegyetemet, mint ahogy
eddigelé történt; ez a mód „ablaknyílás” alko-
tása volna az ozonrétegben; az ablaknyíláson át
lefényképezhetné egy csillagász a csillagok ibo-
lyántúli fényét. Noha a dolog nagy nehézség-
gekbe ütközik, mégsem kizárható. Az ablak-
nyílásnak vagy lyuknak olyan átmérőjűnek
kell lennie, amely legalább is 25 ezer kilométer
volna azért, hogy több csillagászcsoporthoz vége-
zessen megfigyeléseket. Az ozonréteget 450 ezer
négyzetkilométernyi távolságra kell szétosz-
latni. Ezen az „ablakon” át a csillagok és a nap
ibolyántúli fénye lejutna a föld felszínére és
hatással lehetne a tudományos megfigyelő esz-
közökre.

Hogy a növények és az állati lények ne
szenvedjenek az ibolyántúli sugarak dagályától,
az ablaknyílást sikság fölött kell majd elkészí-
teni. Száz meg száz csillagász vonulhatna majd
például Kara-Kumba, a turkesztáni síkra, ab-
ból az alkalomból.

Miképpen menjen végbe annak a nagy-
terjedelmű ozonok szétoszlása, arra Kropin
olyan gáznemű vegyületek használatát javasolja,
amely nagyon alacsony hőmérséklettel hatna
vissza az ozonrétegre. Olyan hidrogén- és am-
móniákgázoldatot javasol, amely könnyebb a
levegőnél; ezt az oldatot pedig úgy lehetne el-
vezetni az ozonrétegbe, hogy nagy léggömböket
bocsátana föl, amelyek annyi gázt vinnének
föl a sztratoszférába, amennyi elég volna 160
kormányozható léggömb megtöltésére. A lég-
gömbök aztán fent a megkívántató magasság-
ban szerkezetüknek fogva szétpukkanának.

OLIMPIA 1936

Hengerel a magyar vízipoló válogatott

Magyarország tornászcsapatát igazságtalanul lepontozták a műszabadgyakorla-
tok során. — A magyar 4x200-as staféta Európa-rekordot úszva, bekerült
a döntőbe

A vasárnapi magyar diadalsorozat után
hétfőn elég gyengén szerepeltek a magyar ver-
senyzők. Egyedül a vízipólozók tettek ki ma-
gukért. Gólzáppal győzték le az angolokat s
ezzel megfizették a botrányos wembley mér-
kőzésért. Az uszásban nagy reménnyel kísérik
a 4x200-as staféta döntőjét, ahol legalább har-
madik helyre számítanak. A labdarúgó torna
befejezéséhez közeledik, az olaszok már a dön-
tőben vannak. A tornász-csapatbajnokság küz-
delmei tovább folynak, de az előjelek után a
magyarok nem nagy sikerre számíthatnak.

A nap részletes eredményei egyébként a
következők:

Németország gólzáport zuditott Japán hálójába.

Az uszostadionban négy vízipólomérkőzést
bonyolítottak le. A legkeményebb küzdelem a
belga—amerikai mérkőzésen folyt, a legjobb
játékot viszont a németek nyújtották a japá-
nok ellen. Veszedelemesen jó a német csapat.
Eredmények:

Hollandia—Uruguay 1:1 (1:0). Pereira,
uruguayi kapus ismét csodásan szerepelt. Ál-
talános vélemény: jó az uruguayi csapat, csak
peches.

Belgium—USA 4:3 (3:0). Mindkét csapat
durva. A belgák már 4:0-ra vezettek.

Jugoszlávia—Málta 7:0 (5:0). Könnyű és
biztos győzelem.

Németország—Japán 13:1 (5:1). Főlényesen
győztek a németek. A japán csapat nem volt
alkalmas próbákó a nagyszerű formában levő
német csapat számára.

Magyarország 10:1-re verte Anglia vízipólozt.

A holland Devries sipjelére áll fel a két
csapat: Magyarország: Bródy — Homonnai.
Hazai — Halasy — Bozsi, Németh, Brandy.
Anglia: Ablett — Milton, Grogan — Temme
— Martin, Sutton, Mitchell.

Az I. félidőben Németh (2) és Brandy lövik
a gólokat és több kapufa jelzi még a magyar
főlényt. Szünet után Bozsi indítja meg a gól-
sorozatot s utána Németh, Brandy, Németh,
Halasy, ismét Bozsi, majd Brandy és megint
Brandy lövik a gólokat. 8:0 után Milton éri el
az angolok egyetlen gólját.

A magyarok tehát megfizették Wembley-
ért. A magyar csapat ezt az eredményét viszi
az elődöntőbe, melynek beosztása a következő:

I. csoport: Magyarország, Belgium, Hollan-
dia, Anglia.

II. csoport: Németország, Ausztria, Fran-
ciaország, Svédország.

Kiesett nyolc ország. Ezek: USA, Uruguay,
Jugoszlávia, Málta, Csehszlovákia, Japán,
Svájc, Izland.

Hollandia nyerte az egységes jollék olimpiai bajnokságát.

A kieli vitorlázó olimpiai egységes jolle
futamának sorsa eldőlt. A hétfőn megtartott
utolsó futam után az összetett verseny vég-
eredményeként Hollandia győzött Németország
és Anglia előtt. Ez a győzelem Hollandia má-
sodik aranyérmét jelenti.

A nemzetközi 6 m-es osztályban még a
7-ik futam sem tudott döntést eredményezni.
Ebben a csoportban a verseny elejétől kezdve
a kitűnő svájci, norvég és angol hajó külön
küzdelmet vívott. A rendkívül heves csaták
eredménye hármas holtversenyt hozott. Pilla-
natnyilag tehát Svájc, Anglia és Norvégia egy-
aránt az élen áll 63 egységgel. Az olimpiai
vitorlázó versenyek szabályai szerint az élen

állók rendkívüli külön futamban kedden fog-
ják eldönteni azt, hogy kit illet az arany-,
ezüst- és kit a bronzérem.

A nemzetközi „Star” csoportban Német-
ország vezet 68 ponttal az 55 pontos Svédország
előtt. A többiek helyezése egyébként ez: Hol-
landia 53, 4. Anglia 49, 5. USA 46, 6. Norvégia
40, 7. Törökország 30 pont.

Az olimpiai jollékban 24, a nemzetközi
Starban 13, a nemzetközi 6 méteresben 11 s a
nemzetközi 8 m-ben 11 hajó indult.

A 8 m-es nemzetközi csoportban Svédor-
szág hajója ért elsőnek a célba Olaszország,
Norvégia, Finnország, USA és Németország
előtt.

Bay jutott tovább a magyarok közül a párbajtőr egyéniben.

Igen nagy küzdelem volt a párbajtőr egyéni
verseny középdöntőiben. A negyven résztvevőt
négy tizes csoportba osztották. A magyarok
közül Bartha és Dunay kiestek, Bay tovább-
jutott, Dunay gyenge formában van, Bartha
legyőzte Cornaggio olasz világbajnokot, de ez
sem segített.

Ria Mastenbroeck olimpiai rekord- dal győzött a 100 méteres hölgy gyorsuszásban.

Hétfőn délután 3 órakor újra zsufolásig
megtelt az uszostadion. A 100 méteres hölgy
gyorsuszás döntőjére álltak ki a versenyzők. A
németeket ez a versenyszám különösen érde-
kelte, mert első ízben történt meg, hogy a dön-
tőbe olyan hölgyversenyzőt tudtak küldeni,
aki a legjobbakra is veszélyes lehet. A kis
Arendt Gizella be is váltotta a hozzáfűzött re-
ményeket és német rekord árán szerzett Né-
metországnak egy „bronzérmét”.

A rajthoz a következő sorrendben áll-
nak fel:

Rawls (USA), Wagner (holland), Mc Kean
(USA), Den Ouden (holland), Mastenbroek
(holland), Campbell (Argentína), Arendt (né-
met).

Rajt után 20 méterrel teljesen együtt van
mind a hét uszónő. 25 méternél a német
Arendt megy előre, őt követi Campbell, 50 mé-
ternél Arendt már tisztán első. Örülten tombol
a német közönség, biztos győztesnek veszik a
német hölgyet, aki egy méterrel vezet. Ideje
50-nél 30.2. Harmadik helyen fél méterrel Den
Ouden fekszik. A második hosszban azonban
megváltozik a helyzet. Campbell Arendt mö-
gül előre tör s 70-nél már első helyen fekszik.
Úgy látszik e pillanatban, hogy Campbell
nyeri a versenyt. De nem így történik. 75 mé-
ternél a középső pályán uszó Mastenbroek
mint gőzgép uszik előre s 20 méteren belül két
métert ver Campbellre és elsőnek jut be a
célba.

A győztesnek rózsacsokrot nyújtanak át.
A 100 méteres hölgy gyorsuszás olimpiai
bajnoka: Ria Mastenbroeck (Hollandia) 1:05.9,
olimpiai rekord. 2. Campbell (Argentína)
1:06.4, 3. Arendt (Németország) 1:06.6, német
rekord, 4. Den Ouden (Hollandia), 1:07.6, 5.
Wagner (Hollandia) 1:08.1, 6. Mc Kean (USA)
1:08.4, 7. Rawls (USA) 1:08.7.

Gyengén szerepelnek a magyar műugrók.

Az olimpiai uszostadionban két csoportban
bonyolították le a férfi műugróverseny köte-
lező gyakorlatait. Eredmény: 1. Degener (USA)
74.86 pont, 2. Wagner (USA) 72.47 pont, 3.
Shibahara (japán) 70.02 pont, A magyar Hid-
véghy tizenhatedik, Hodi pedig huszonharmadik
helyen van.

Európa-rekordot úszott a magyar 4x200-as staféta

A magyar uszók részére Csik Ferenc vasárnapi örömnépe után megkezdődtek a munkás, robotos hétköznapok. A staféta délelőtti előfutamat uszik, a 400-asok délután előfutamat usznak, kedden délelőtti középfutamat, kedden délután stafétdöntőt. Nem csoda, ha a versenyzők a legnagyobb ökonomiával dolgoznak és mindegyik csak annyit ad ki magából, amennyit okvetlenül kell. A 4x200-as staféta előfutamat előtt is csak ez volt az utasítás. Nem erősen belemenni, csak annyit uszni, amennyi szükséges a döntőbe jutáshoz.

Igy aztán a csapat könnyedén uszva második lett Amerika mögött a második előfutamban. Elért ideje 9:20.8 mpert, így is hivatalos Európa-rekord. A magyar csapat ugyan uszott már Budapesten 9:13.8 mperces időt, ezt azonban hendikepversenyben érte el és a MUSZ elő sem terjesztette hitelesítés végett. Végeredményben a magyar csapat az előfutamatok során a harmadik legjobb időt uszta ki, ami a döntőben való szereplést illetően biztató.

Döntőbe kerülnek a következők: Magyarország, USA, Franciaország, Kanada, Japán, Németország, Anglia, Svédország.

Az eredmények alapján a következő a sorrend: 8:56.1 Japán, 9:10.4 USA, 9:20.8 Magyarország, 9:21.4 Németország, 9:21.7 Franciaország, 9:30.8 Anglia, 9:35.3 Svédország, 9:40 Kanada.

Románia kézilabdázói szép győzelmet arattak USA felett.

Ausztriától és Svájtól elszenvedett veresége után harmadik mérkőzésére az USA-val állt ki a román kézilabda válogatott. A román csapatnak nagyon jól ment a játék és 10:3 (4:0) arányban igen szép győzelmet aratott. Két előbbi mérkőzésén sokat tanult a csapat, az ott szerzett tapasztalatokat hasznosította Amerika ellen.

A 400 m-es középdöntőbe csak egy magyar uszó került.

A 400 m-es gyorsuszás előfutamain csak Jróf esett túl szerencsével a magyarok közül. Lengyel, bár jól uszott, 4-ik lett s így kiesett, s Angyal is erre a sorsra jutott. Előfutamat-eredmények:

I. előfutamat: 1. Negami (japán) 4 perc 52.6 mp., 2. Macionis (USA), 3. Arendt (német). Lengyel a cél előtt 50 m-el még a második helyen fektűt.

II. előfutamat: 1. Makino (japán) 4 perc 51.5 mp., 2. Flanagan (USA), 3. Wainwright (angol). Anzval 6-ik.

III. előfutamat: 1. Gróf (magyar) 4 perc 59.9 mp., 2. Freeze (német), 3. Hiteanen (finn).

IV. előfutamat: 1. Leiwars (angol) 4 perc 57.2 mp., 2. Przywara (német), 3. Hellström (dán).

Olaszország már labdarugótorna döntőjében van.

Hétfőn játszották le a labdarugó torna első középdöntőjét az olimpiai stadionban Olaszország és Norvégia csapatai. A mérkőzés a rendes játékidőben 1:1 arányban eldöntetlenül végződött. A vezető gólt az I. félidőben a norvégok lőtték. A 2x15 perces meghosszabbítás a norvégok már nem bírják. Olaszország főlénybe kerül s a 8. percben lött góljával biztosítja döntőbe jutását.

A meghosszabbítás után 4:2 arányú perui győzelemmel végződött Peru—Ausztria mérkőzést az osztrákok megóvták. Óvásukat arra alapították, hogy a mérkőzésen berohant a közönség s inzultálta egyik játékosukat. A torna intézőbizottsága helyet adott az óvásnak és

Az év legszebb és legpompásabb könyve

MIROK JELUSICH

CAESAR

(Regényes életrajz.)

Ára 175 lei és 15 lei portó

Kapható könyvosztályunknál

a mérkőzés délutáni ujrarájátását rendelte el. Peru hétfőn nem állt ki és így Ausztria játék nélkül bejutott a középdöntőbe, ahol kedden Lengyelország lesz ellenfele.

Francia győzelem a 100 km-es országúti kerékpárversenyben.

Hétfőn bonyolították le a kerékpár olimpiai legnagyobb számát, a 100 km-es országúti versenyt. A versenyben négy magyar indult: Bognár, Liszky, Adorján és Nemes. A magyar versenyzők végig az élcsoportban tartották magukat, a hajrában azonban rutinhiányra bízszavezethető taktikai hibák miatt nem tudták a legelső köze kerülni. Az utolsó métereken óriási túlekedés volt. Egyszerre egész csoportok vágtak be a célba, a magyarok 1—2 méterrel az első után haladtak át a célvonalon. A helyezéseket a tömeges befutás miatt a célbírók nem tudták megállapítani s a célfényképező gépet kellett igénybe venni, hogy kiderüljön a helyezések rendje. A Kirby-kamara fővétele alapján állapították meg az elsőket sorrendjél. Eszerint:

Olimpiai bajnok: Charpentier (Franciaország) 2 óra 33 perc 5 mp., 2. Lapebie (Franciaország) 3. Niewergelt (Svájc).

Vereséget szenvedett Panaltescu és Gaspar.

Az ökölvívó küzdelmek során tegnap este két román ökölvívó is szerepelt, mindkettő pontvereséget szenvedett. A magyarok részére a sorsolás nagyon kedvezőtlenül alakult. Kubinyi ellenfele Sergio (olasz), Szigeti pedig Hrubes (cseh) lesz. Mind Sergio, mind Hrubes országuk legnagyobb ökölvívó reménysége. Eredmények:

Légsúly: Nunag (fülöpszigeti) pontozással győz Panaltescu (román) ellen.

Bantamsúly: Stasch (német) pontozásos győzelmet arat a román Gaspar felett.

A további párosítás a következő:

Légsúly: Fayaud (francia)—Siegfried (svájci), Hallberg (svéd)—Degryse (belga), Frederiksen (dán)—Ciatti (luxemburgi), Matla (olasz)—Lambillion (holland).

Bantam: Larrazabal (fülöpszigeti)—Frederiksen (dán), De Moor (holland)—Petroni (uruguayi), Gulla (argentín)—Wilson (amerikai), Kubinyi Frigyes (magyar)—Sergo (olasz).

Weltersúly: Arbutnot (ujjeländi)—Flores (perui), Rodriguez (argentín)—Rajdl (csehszlóvak), Andreassen (norvég)—Ballado (mexikói), Giaverini (csilei)—Petersen (dán).

Középsúly: Szigeti Lajos (magyar)—Hrubes (csehszlóvak).

Félnehézsúly: Havelka (csehszlóvak)—Goffaux (belga), Leibbrandt (délafrikai)—Johnsen (norvég), Vinciguera (amerikai)—Amin (egyiptomi).

Nehézsúly: Van Bommel (holland)—Stuart (angol).

Megezdődött a kézilabdázók négyes tornája.

A kézilabda döntők során az első mérkőzést Németország—Magyarország játszották. A magyar csapat kitűnően tartotta magát s most már nem is dobtak 22 gólt a németek. Változatos volt a játék, végül azonban diadalmaskodott a németek nagyobb technikája és 13:6 arányban győztek.

A német Schwarzmann a lóugrás olimpiai bajnoka.

Hétfőn megkezdődtek az olimpiai torna-versenyek. A tornaversenyek első száma a lóugró csapatverseny volt. A verseny első része, a kötelező gyakorlatok után Magyarország a vártnál rosszabb eredménnyel a negyedik helyen áll.

A kötelező gyakorlatok után ez a helyzet: 1. Finnország 489.89 pont, 2. Jugoszlávia 463.001 pont, 3. Japán 443.228 pont, 4. Magyarország 428.462 pont, 5. USA 420.097 pont, 6. Ausztria 402.603 pont.

(A magyar csapat tagjait a következőképpen pontozták: Sarlós 8.443, Kecskeméti 8.867, Sárkány 8.167, Hegedűs 7.933, Tóth 7.500, Mogyorósi 6.232, Pelle 8.533, Péter 7.433).

A lóugrás gyakorlatait éjjel fejezték be: Olimpiai bajnok: Schwarzmann (német) 19.200, 2. Makk (svájci) 19.267, 3. Wohlt (német).

Apcáhidetések

Lakás

Keres
2 pontos fizető urinő 2 szobás udvari lakást mellékhelyiségekkel november vagy októberre Bratianu, Ciorogariu, Reg. Carol, Berthelot, Parc Traian utcák és ezek környékén. Értekezni lehet bármikor, Oradea, Str. Ciorogariu 15. földszint balra.

Száraz,
nagy pinchehelyiséget bérbeadunk. Oradea, Strada Duca No. 9.

Kiadó
egy utcai szoba kis szobával, konyhával és hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt szeptember 1-től. Oradea, Strada Vilson 25. szám.

Kiadó
2 szobás kisebb lakás, mellékhelyiséggel. Oradea, Str. I. Clujdas 38.

Kiadó
3 szobás modern balkonos szép utcai lakás november 1-re. Oradea, Strada Tache Jonescu No. 15.

Hilánfélé

București
szépművészeti folyóirat bevezetésére kerestetik komoly, tehetséges, megbízható, kereskedelmi szellemmel rendelkező, románul tudó fiatal férfi vagy hölgy. Személyes jelentkezés: Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 9.

Mindenas
főzőnőt keres augusztus 15-re dr Bozsodiné, Oradea, Str. Pavel No. 17.

Adás-vétel

Eladó
cséplőgarnitúra, Magyar Gazdasági, 4 lóerős, golyósdozbal üzemben megtekinthető. Oradea, Str. dr Iuliu Maniu No. 5' Hídeq.

Jókarban
levő női Singer varrógép olcsó elad. Str. Tache Jonescu 17, el-5 ajtó Oradea

Bérház
Aurel Lazar-utca 4 Családi ház Ciorogariu utca 23-a, jutányosan eladó. Érdeklődni utóbbi cím alatt

Jó karban levő
Central női varrógép megvételre keresek. Oradea, Str. Axenta Sever No. 4.

Eladó
2 db fehér kölyök pincsi kutya Pálffy festőnél, Str. Sztaroveszky No. 11.

Eladó
zongora, rövid, modern sürgősen olcsón eladó. Oradea, Str. Cogalniceanu 4. Huszti szállító.

Országos
mértő kaptarok és egy méh család olcsón eladó. Oradea, Strada Closca No. 1-a szám.

Alkalmazás

Megbízható,
ügyes gépirónót felvez az Építőiparosok Szövetsége, Oradea, Str. Gen. Moşoiu 4.

Oktatás

Még nem késő!
Felelősséggel előkészíttek gimnáziumi felvételre, pótvizsgára. Cím a kiadóban.

A labdarugás világeseménye Berlinben

Az olimpiai futballtorna második napja meglepetést hozott: a kicsiny, de fáradhatatlan japánok 3:2 arányban megverték a svédekét. Képünkön a japán Torwart éppen kivéd egy labdát a kapu közvetlen közelében.